

**6В01606 -«Тарих» мамандығы бойынша  
МОДУЛЬДІК БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ**

**Семей 2021**

Тарих және әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар кафедрасы әзірлеген

Тарих және әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар кафедрасының отырысында талқыланды және мақұлданды

Хаттама №7 19.02. 2021 \_ж.

Гуманитарлық факультеттің сапасы жөніндегі академиялық кеңес отырысында қаралды және бекітуге ұсынылды

Хаттама № 1 24.02.2021 ж.

Университеттің оқу-әдістемелік кеңесінің отырысында қаралды және бекітілді

Хаттама № 5 28.05.2021 ж.

## МАЗМҰНЫ

1. МОДУЛЬДІК БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНА ТҮСІНДЕРМЕ ХАТ
2. ТҮЛЕК МОДЕЛІНІҢ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІ
3. ҚОСЫМША 1. 6В01606 "ТАРИХ" МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША АРНАЙЫ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУЫНДАҒЫ БАЗАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТЕНДІРУ ПӘНДЕРДІ МЕҢГЕРУ РЕТІ»
4. ҚОСЫМША 2. ӘЛЕУМЕТТІК-КӘСІБИ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІҢ ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСТІКТІҢ ЖАЛПЫ-БАЗАЛЫҚ ПӘНДЕРІН МЕҢГЕРУ РЕТІ
5. МОДУЛЬДІК БІЛІМ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

## **6B01606 «ТАРИХ» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНА ТҮСІНДІРМЕ ХАТ**

Модульдік білім беру бағдарламасы (МОП) ҚР БҒМ 31.10.2018 ж. № 604 бұйрығымен бекітілген Жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты негізінде құрастырылған. Қазақ гуманитарлық-заң Инновациялық университетіндегі дуальді оқыту жүйесі туралы ереже (бұйрық 01.13/2019). Модульдік білім беру бағдарламасының құрылымы туралы университеттің Ғылыми кеңесінде бекітілген (17.01.2014 ж. № 5 хаттама). Таңдау компоненттері пәндеріне тіркеу ережесі (бұйрық 01.18/2019).

Ұлттық біліктілік шеңберінің (ҰБШ) және білім беру саласындағы салалық біліктілік шеңберінің (СБШ) деңгейлерін ескере отырып. Білім беру саласындағы ҰБШ мен СБШ формальды да, формальды емес те формальды оқытудың нәтижелерін тануға негіз береді, біліктілікті бағалау мен тануға тек академиялық орта ғана емес, жұмыс берушілер де қол жеткізуі үшін жағдай жасайды. Стейкхолдерлердің білім беру бағдарламаларын өзектендіру кезінде 05.02.2021 "Еңбек нарығында бәсекеге қабілетті маманның құзыретін қалыптастыру" тақырыбында онлайн форматта семинар өтті. Семинар барысында жұмыс берушілермен жас мамандарды жұмысқа орналастыру, серіктестік, жұмыс тәжірибесі туралы мәселелер талқыланды, сондай-ақ 6B01606 "Тарих" ББ мамандары өз пікірлері мен ұсыныстарымен бөлісті. Мысалы, Семей облыстық «Тарихи-өлкетану мұражайының» маманы Тортонова Гульнур Шалатаевна, «Көпсалалы колледждің» тарих пәнінің мұғалімі Г. Семей Смағұлова Шынар Советхановна және тарих мұғалімі Нығманбекова Г.М. стейкхолдерлардың ұсыныстарын ескере отырып, 6B01606 "Тарих" білім беру бағдарламасына "Тарихты оқытудағы критериялды бағалау және технологиялар", "Орта білім беру жүйесіндегі заманауи тарих курсы" және "Тарихты оқытудағы IT" бірнеше элективті пәндерін енгізу ұсынылды.

Жалпы білім беретін міндетті компоненттер (МК) барлығы 51 кредит, таңдау компоненті (ТК) бойынша- 5 кредит модуль блогына барлық білім беру бағдарламасына жалпылай ғылымдар оқытылады. Оқу барысында түлек жалпы білім беру құзыреттіліктерді қамтуы қажет: қоғамның даму заңдарын және оның әлеуметтік – саясаттық, құқықтық, экономикалық, экологиялық негіздерін, сонымен қатар тарихи және мәдени құндылықтарын, информатика негіздерін, тілдік қарым – қатынас және салауатты өмір салты принциптерін, елдің саясатты жайлы ақпаратты қамтиды.

Базалық компонент (БК) блогына ЖОО бойынша міндетті пәндер компоненті -41 кредит және таңдау компоненттер (ТК) -71 кредит енеді. Осы пәндер модульдері жалпы кәсіби компентенциялар комплексін қалыптастырады: терең ғылыми- теориялық және әдістемелік ғылымдарды, тәжірибелік мүмкіндіктер мен тарихи - теориялық дағдыларын қалыптастыру, кәсіптік қасиеттерін қалыптастыру.

Кәсіптендіру пәндер блогына ЖОО бойынша міндетті пәндер компоненті (МК) -20 кредит және таңдау компоненттер (ТК) - 40 кредит енеді. Осы пәндер модулі түлектің арнаы компентенцияларды қамтуына негізделген: теориялық және эмпирикалық білімдер енетін кәсіптік қасиеттерін қалыптастыру, тәжірибелік әрекеттер дағдыларын, тарихи білім беру саласында кәсіби білік дағдылары меңгеру, жалпы, арнайы тарихи гуманитарлық, педагогикалық, жаңа әдебиеттерге бағдар жасай білу, ұлттық білім беру жүйесін модернизациялаудың өзекті міндеттеріне жауап беретін инновациялық, педагогикалық технологияларды меңгеру, теориялық негіздер және тәжірибелік мағына жүйесінің дәлелдемелерін көрсетіп, тапсырмаларды сәтті орындау.

Білім беру процесінің аяқталуының белгісі студенттің теориялық оқытудың 228 кредитін және ҚМА – 12 кредитін игеруі болып табылады. Модульдік білім беру бағдарламасы 19 модульден тұрады.

**Оқу мерзімі:** 4 жыл

**Жоғары оқу орнының миссиясына сәйкес 6B01606 «Тарих» білім беру бағдарламасының негізгі мақсаты:** қазіргі заманғы жағдайларда білім беру жүйесін жаңартуға және жетілдіруге бағытталған Талдамалық, ғылыми-зерттеу және практикалық қызметті жүзеге асыруға қабілетті тарихи білім беру саласындағы кәсіби педагогтарды даярлауды қамтамасыз ету

**ОП 6B01606 Тарих негізгі міндеттері:** практикалық қызметте қажетті іргелі білім мен кәсіби құзыреттілікті қалыптастыру, орта білім беру жүйесін ішкі және сыртқы еңбек нарығында табысты бәсекеге қабілетті тарихшы-педагогтармен қамтамасыз ету, еуропалық білім беру және ғылыми-зерттеу кеңістігіне кірігуге қол жеткізу.

**Берілетін дәреже:** 6B01606 - Тарих білім беру бағдарламасы бойынша "білім бакалавры"

## 2. ТҮЛЕК МОДЕЛІНІҢ ҚҰЗІРЕТТІЛІГІ

### Жалпы білім беретін пәндердің құзыретіне мыналар кіреді:

- ақпараттық-коммуникациялық технологияларды меңгеру, қазақ, орыс және шет тілдерінде коммуникация бағдарламаларын құру, салауатты өмір салтына, өзін-өзі жетілдіруге және кәсіби табысқа бағдарлану негізінде бәсекеге қабілетті болашақ маманның дүниетанымдық, азаматтық және адамгершілік ұстанымдарын қалыптастыруға бағытталған;
- болашақ маманның дүниетанымдық, азаматтық және адамгершілік ұстанымдарының қалыптасуы негізінде оның жеке басының әлеуметтік-мәдени дамуын қамтамасыз ететін жалпы құзыреттер жүйесін қалыптастырады;
- қазақ, орыс және шет тілдерінде тұлға аралық әлеуметтік және кәсіби қарым-қатынас жасау қабілетін дамытады;
- олардың өмірі мен қызметінің барлық салаларында заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды игеру және пайдалану арқылы ақпараттық сауаттылықты дамытуға ықпал етеді;
- өмір бойы өзін-өзі дамыту және білім беру дағдыларын қалыптастырады;
- қазіргі әлемде ұтқырлыққа, сыни ойлауға және физикалық өзін-өзі жетілдіруге қабілетті тұлғаны қалыптастырады;
- ғылыми-философиялық таным әдістерімен табиғи-әлеуметтік әлемді ғылыми түсінуді және зерттеуді қамтамасыз ететін философия негіздерін білумен қалыптасқан дүниетанымдық ұстанымдар негізінде қоршаған шындықты бағалау, мифологиялық-діни және ғылыми дүниетанымның мазмұны мен өзіндік ерекшеліктерін ашу;
- Қазақстанның тарихи дамуының негізгі кезеңдерін, заңдылықтарын, өзіндік ерекшеліктерін терең түсіну және ғылыми талдау негізінде азаматтық ұстанымды көрсету, Қазақстан тарихы оқиғаларының себептері мен салдарын талдау үшін тарихи сипаттау әдістерін, тәсілдерін пайдалану;
- әлеуметтану, саясаттану, мәдениеттану, психологияның негізгі білімін ескере отырып, тұлғааралық, әлеуметтік және кәсіби коммуникацияның әртүрлі салаларындағы жағдайларды бағалау, әлеуметтік және өндірістік салаларда болып жатқан барлық нәрсеге өзіндік баға беру, сондай-ақ интегративті процестердің заманауи өнімі ретінде осы ғылымдар туралы білімді синтездеу;
- ғылыми әдістерді, белгілі бір ғылымды, сондай-ақ бүкіл әлеуметтік-саяси кластерді зерттеу әдістерін қолдану, әдістемені таңдау, талдау және зерттеу нәтижелерін жалпылау;

- қазақстандық қоғамның қоғамдық, іскерлік, мәдени, құқықтық және этикалық нормалары негізінде өзінің адамгершілік және азаматтық ұстанымын қалыптастыру;
- әлем мойындаған қоғамдық-гуманитарлық ғылымдар саласындағы білімді тәжірибеде қолдану, жаңа білімді синтездеу және оны гуманитарлық әлеуметтік маңызы бар өнім түрінде ұсыну;
- қарым-қатынасқа қазақ, орыс және шет тілдерінде ауызша және жазбаша түрде, тұлғааралық, мәдениетаралық және өндірістік (кәсіптік) қарым-қатынас міндеттерін шешу үшін грамматикалық білім негізінде тілдік және сөйлеу құралдарын пайдалана отырып, сондай-ақ қарым-қатынас жағдайына сәйкес коммуникацияға қатысушылардың ақпаратын, іс-әрекеттерін талдау;
- жеке қызметте ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың әртүрлі түрлерін қолдану: интернет-ресурстар, ақпаратты іздеу, сақтау, өңдеу, қорғау және тарату бойынша мобильді қызметтерді пайдалану;
- өзін-өзі дамыту және мансаптық өсу үшін өмір бойы жеке білім беру траекториясын құру, дене шынықтыру әдістері мен құралдары арқылы толыққанды әлеуметтік және кәсіби қызметті қамтамасыз ету үшін салауатты өмір салтына назар аудару;
- Қазақстан тарихының негізгі заңдылықтарын, философиялық, әлеуметтік-саяси, экономикалық және құқықтық білім негіздерін, қазақ, орыс және шет тілдеріндегі ауызша және жазбаша нысандағы коммуникацияларды білу және түсіну;
- игерілген білімді өзгермелі әлеуметтік-мәдени жағдайларда тиімді әлеуметтену және бейімделу үшін қолдану, әлеуметтік құбылыстарды, процестер мен проблемаларды сандық және сапалық талдау дағдыларын меңгеру.

### **Жалпы кәсіби құзыреттер**

#### **Бітіргеннен кейін түлек қабілетті болады:**

- қазіргі психологиялық-педагогикалық ғылымның негізгі ережелері мен категорияларын білу,
- педагогиканың ғылым ретіндегі теориялық-әдіснамалық негіздерін, білім берудегі қазіргі заманғы үрдістерді білу,
- педагогикалық қызметтің мәнін, педагогикалық процестегі мұғалімнің рөлін, басқару процесінің ерекшеліктерін түсіну;
- білім беру мекемесінің бірыңғай менеджмент жүйесі шеңберінде диагностикалық, талдамалық және жобалау қызметін жүзеге асыра білу;
- білім беру саласындағы нормативтік құқықтық актілерге және кәсіби этика нормаларына сәйкес кәсіби қызметті жүзеге асыра білу
- тұлғаға бағытталған оқыту технологияларын, сыни ойлауды, ұжымдық өзара оқыту технологияларын, оқытудағы проблемалық тәсілді меңгеруді көрсете білу;
- өзінің болашақ кәсібінің әлеуметтік маңыздылығын сезіну, кәсіби қызметті жүзеге асыруға ынталы болу
- білім алушылардың әлеуметтік, жас, психофизикалық және жеке ерекшеліктерін, оның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, оқытуды, тәрбиелеуді және дамытуды жүзеге асыру ;
- психология мен педагогиканың теориялық-әдіснамалық және қолданбалы компоненттерін, ұжымды қалыптастыру әдістерін меңгеру, оқыту мен тәрбиелеудің неғұрлым тиімді әдістері мен технологияларын пайдалану;
- қарым-қатынас технологияларын, педагогикалық риторика дағдыларын, коммуникация стратегияларын, педагогикалық ынтымақтастықты меңгеру;
- білім беру процесін жоспарлау және жобалау дағдыларын; оқыту әдістері мен заманауи білім беру технологияларын меңгеру;
- жас физиологиясы мен мектеп гигиенасының негіздері туралы білімді қолдану
- практикалық педагогикалық қызметте білім алушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес тәрбие қызметі мен инклюзивті білім беру әдістемесі мен технологиясын қолдану, сондай-ақ мектептің тұтас педагогикалық процесін басқару дағдыларын қолдану.

- оқыту мен тәрбиелеудің заманауи әдістері мен технологияларын жобалау және тәжірибеде қолдану;
- білім беру саласындағы зерттеу міндеттерін қою және шешу үшін жүйеленген теориялық және практикалық білімді пайдалану;

### **Еңбек қызметі –1: Оқытушылық: оқу ақпаратын таратады, өз бетімен оқуды үйретеді**

#### *Білім:*

- тарихи ғылымның теориялық тұжырымдамаларымен интеграциядағы мектеп дидактикасының классикалық ережелері
- психологиялық-педагогикалық ғылымдар саласындағы жаңа жетістіктер;
- сараланған және интеграцияланған оқытудың, дамыта оқытудың педагогикалық технологиялары мен ерекшеліктері, оқытудағы құзыреттілік тәсілдің ерекшеліктері;
- білім алушылардың зерттеу дағдыларын дамыту әдістері;
- оқу процесінің жаңа модельдері мен стратегияларын жобалауға арналған педагогикалық мақсат қою әдістері;
- мектеп, орта білімнен кейінгі және жоғары білім берудің интеграциясы мен сабақтастығының принциптері мен тетіктері;
- тілдерді, тілдер мен мәдениеттерді бірлесіп оқыту парадигмалары (көптілді білім беру бағдарламаларына тартылған педагог қызметкерлер үшін);

#### *Іскерлік және дағдылар:*

- Тарихи саладағы біліммен интеграциялауда дидактикалық білімді пайдалана отырып, стандартты оқу сабақтарын өткізу;
- тәлімгердің басшылығымен мектеп жасындағы балалардың мақсатты тілдердегі коммуникацияға бейімделуіне жағдай жасайды: қазақша Я2, орыс тілінде Я2, ағылшын тілінде Я2 (көптілді білім беру бағдарламаларына тартылған мұғалімдер үшін);
- әріптестермен өзара іс-қимыл жасай отырып, орта білім берудің барлық сатыларын ( негізгі орта, жалпы орта) оқытудың интеграциясы мен сабақтастығы қағидаттарын ескере отырып, оқу сабақтарын жоспарлайды.

### **Еңбек қызметі –2: Тәрбиелік: білім алушыларды әлеуметтік құндылықтар жүйесіне тартады**

#### *Білім:*

- мектептің педагогикасы;
- педагогикалық психология;
- мектеп жастағы балаларды тәрбиелеудің инновациялық технологиясы;
- Тарих пәндері бойынша тәрбиелік әлеуеті;

#### *Іскерлік пен дағдылар:*

- педагогикалық тактты, педагогикалық этика ережелерін сақтайды;
- білім алушылар тұлғасына сыйластықпен қарайды;
- білім алушылармен қарым-қатынаста демократиялық стильді ұстанады;
- жоғары әлеуметтік құндылықтарға, гуманистік педагогика идеяларға берілгендігін білдіреді;
- жалпы адами және ұлттық құндылықтарының біріккен жүйесіне баулиды;
- оқыту мен тәрбиеде көптілділік тәсілдемені жүзеге асырады;

### **Еңбек қызметі – 3: Әлеуметтік - коммуникативтік: кәсіби қоғамдастықпен және білімнің барлық мүдделі тараптарымен өзара әрекеттесуді жүзеге асырады**

#### *Білім:*

- кәсіптік коммуникация мен коммуникацияның психологиялық негіздері;
- кәсіптік қоғамдастықта, оның ішінде желілік қоғамдастықта ынтымақтастықтың әдістері мен түрлері;
- әр түрлі әлеуметтік топтармен қатынас жасау түрлері мен әдістері (сыртқы стейкхолдерлер білімі; кәсіптік көшбасшылықтың негіздері.
- кәсіби көшбасшылық негіздері

#### *Искерлік пен дағдылар:*

- өз бетімен білім алушыларды қосымша білім жүйесіне тартады;
- білім үдерісі субъектілерімен өзара әрекеттесуді ұйымдастырады;
- оқу-тәрбие үдерісіне кәсіби қоғамдастықтардың, құқық органдарының, медициналық әлеуметтік қызметтерінің, балалар, жасөспірімдер қозғалыстарының, жастар ұйымдарының, қоғам және саяси партиялар, үкіметтік емес ұйымдарының және т.б. өкілдерін тартады .

### **Арнайы құзыреттер**

#### **Бітіргеннен кейін түлек қабілетті болады:**

- әртүрлі тарихи кезеңдердегі қоғамның дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын, әртүрлі тарихи дәуірлердің хронологиялық шеңберін, әлемдік тарихи процестің ғылыми кезеңділігінің өлшемдерін білу;
- тарихи процестің тұтастығын, тарихи процестің қозғаушы күштері мен заңдылықтарын сипаттайтын негізгі фактілер мен құбылыстарды білу;
- әлемдік тарих ғылымының теориялық-әдіснамалық негіздерін және тарих ғылымының негізгі терминологиясын, тарихи процестер мен құбылыстардың мәнін түсінудің негізгі тәсілдерін білу және түсіну;
- әр түрлі елдердің, мәдениеттер мен халықтардың әлеуметтік-тарихи дамуының заңдылықтары мен кезеңдерін білу және анықтау;
- қоғамдардың әлеуметтік-тарихи дамуының әртүрлілігін білу, сыни тұрғыдан қабылдау, талдау және бағалау;
- өткен және қазіргі әлеуметтік маңызы бар проблемалардың процестерін, құбылыстарын, оқиғаларын талдау кезінде тарих ғылымының негізгі ұғымдарын, әдістерін білу және пайдалану;
- ежелгі заманнан қазіргі уақытқа дейінгі аймақтық және жергілікті ерекшеліктерімен әлемдік тарихи процестің жалпы көрінісін түсіну;
- тарихи дереккөздерден тарихи ақпаратты ала білу, оның дұрыстығын бағалай білу, тарихи дереккөзді жүйелей білу,
- тарихи процестің бірлігі мен алуан түрлілігін, тарих ғылымындағы түрлі мектептер мен бағыттардың өткенді түсіндіру ерекшелігін түсіндіретін ғылыми тұжырымдамаларды басшылыққа ала білу
- тарихи пәндердің категориялық-тұжырымдамалық аппаратын меңгеру;
- әртүрлі тарихи кезеңдердегі қоғамның дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын тарихи талдау әдістерін меңгеру
- тарихи дереккөздерді, ғылыми және оқу әдебиеттерін, ақпараттық дерекқорларды, пәндік саладағы жаңа ғылыми-теориялық әзірлемелерді іздеу тетіктері және оларды педагог-тарихшының оқытушылық және ғылыми-зерттеу қызметінде пайдалану ерекшелігі;



- тарихи оқиғалар арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды анықтау, өркениеттердің дамуы барысындағы әлеуметтік-экономикалық, саяси және мәдени процестердің өзара байланысын анықтау;
- отандық және жалпыға бірдей тарих саласындағы негізгі проблемалар мен тұжырымдамалар туралы білімді қолдану;
- кәсіби қызметте тарих ғылымының теориясы мен әдіснамасы туралы білімді базалық деңгейде қолдану; нақты тарихи мәселелерді талдау кезінде білімнің жалпы ғылыми принциптері мен әдістерін қолдана білу
- тарихи үдерісті зерделеуге өркениеттік тәсіл туралы білім мен түсінікті қолдану, өркениеттердің әртүрлі түрлерінің күрделі тәуелділіктері мен сабақтастығы жүйесін анықтау, мемлекеттіліктің тарихи нысандарының қалыптасуы мен даму тетіктерін, мемлекеттік-құқықтық институттардың, отырықшы және көшпелі өркениеттердің эволюциясын түсіндіру;
- тарихи құбылыстар мен процестерді олардың экономикалық, саяси, мәдени көріністерінде, тарихи өткенді тарихилық принципі негізінде талдау және мазмұнды түсіндіру;
- кәсіби қызмет саласындағы міндеттерді шешу кезінде тарихи дереккөздерді, тарихи фактілерді, тарихи ақпаратты іріктеуді, талдауды және түсіндіруді жүзеге асыру; тарихи дереккөздер негізінде қоғамдық өмірдің тарихи фактілерін, оқиғалары мен құбылыстарын салыстырмалы талдауды жүзеге асыру;
  
- қазіргі заманғы тарихи және педагогикалық ғылымның негізгі категориялары мен ережелерін білу және практикалық қызмет процесінде саналы түрде қолдану;
- мектептегі тарихи білім беруді жаңартудағы заманауи үрдістерді білу;
- "оқу жетістіктерін критериялды бағалау" ұғымының мазмұндық сипаттамасын, оқушылардың оқу жетістіктерін белгілі бір критерийлермен салыстыруға негізделген, оқушылардың оқу-танымдық құзыреттілігін қалыптастыруға ықпал ететін процесті білу;
- критериялды-бағдарланған оқытудың әдістемелік негіздері мен технологияларын білу;
- Қазақстан тарихы мен мәдениетінің құндылығын, білім беру ортасын қалыптастыру, білім алушылардың рухани-адамгершілік тәрбиесін жүзеге асыру үшін ұлттық құндылықтардың маңыздылығын түсіну;
- білім берудегі инновациялық процестердің өлшемдерін анықтай білу, инновациялық процесті модельдеу әдістерін меңгеру;
- алты тарихи тұжырымдама (тұжырымдама) негізінде "Қазақстан тарихы" және "Дүниежүзілік тарих" пәндерін оқыту процесін ұйымдастыра білу; спиральды оқу бағдарламасының артықшылықтарын пайдалана білу;
- білім алушыларды тиімді ынталандыру үшін жағдай жасау мақсатында педагогикалық процеске оқытудың инновациялық технологияларын енгізе білу;
- кәсіби мамандандыру саласындағы терең білімді растай білу; кәсіби міндеттерді шешудің заманауи әдістемесі мен әдістемесін көрсете білу;
- тарихты оқытудың жаңа білім беру инновациялық технологияларын қолдану дағдыларын меңгеру;
- қарым-қатынас технологияларын, педагогикалық риторика дағдыларын, коммуникация стратегияларын, толеранттылықты және педагогикалық ынтымақтастыққа қабілеттілікті меңгеру;
- инновациялық педагогикалық тәжірибені зерделеу және қолдану дағдыларын, педагогикалық қызметке жоғары мотивацияны, өзін-өзі тәрбиелеуге және өзін-өзі жүзеге асыруға ұмтылуды меңгеру;
- қашықтықтан оқытуды ұйымдастыру, форумдар, чаттар және бейнеконференциялар арқылы қарым-қатынасты ұйымдастыру дағдыларын меңгеру;

- электрондық кітапханалардың ақпараттық ресурстарының каталогтарын пайдалану дағдыларын меңгеру; теориялық және практикалық материалға қашықтықтан қол жеткізуді көрсету;
- білім беру жүйесінің талаптарына жауап беретін критериалды бағалау жүйесін қолдану;
- педагогтің практикалық іс-әрекетінде көрініс таба алатын білімнің психологиялық-педагогикалық және тарихи-әдістемелік салаларында құндылықтардың, іскерліктер мен дағдылардың өзекті жүйесін қолдану;
- кәсіби қызметте гуманитарлық ғылымдар саласындағы базалық білімді, олардың негізгі ережелері мен әдістерін пайдалану; білім беру бағдарламасының элементтерін жобалау, оқытудың дидактикалық мақсаттары мен міндеттерін тұжырымдау және оларды білім беру процесінде іске асыру;
- тарихты оқытудың интерактивті әдістерін, мектеп тарих курстарының тәрбиелік мүмкіндіктерін бағалау және пайдалану;

### **Еңбек қызметі –1: Әдістемелік: білім үдерісін әдістемелік қамтамасыз етуді жүзеге асырады**

*Білім:*

- қосымша білімді меңгеру деңгейін анықтау әдістері;
- кәсіби дамудың жеке жоспарын жүзеге асыру әдістері ;
- педагогикалық жағдаяттық міндеттерді құру әдістері мен қағидаттары;
- оқу-бағдарламалық құжаттарды әзірлеу әдістері мен қағидаттары;

*Іскерлік пен дағдылар:*

- өз бетімен кәсіптік біліктілікті арттыруды жоспарлайды;
- өз бетімен интернет көздерінен ақпаратты таңдайды;
- тәлімгердің жетекшілігімен білім алушыларда іскерлік дағдыларды қалыптастыратын әдістерді және тәсілдемелерді анықтайды;
- тәлімгердің жетекшілігімен белгіленген мақсатқа немесе нұсқаулық пен талаптарға сәйкес оқу материалдарын әзірлейді;
- әріптестерімен бірлесе білім алушыларға қолайлы орта құрады.

### **Еңбек қызметі –2: Зерттеушілік: білім мазмұнын меңгеру деңгейін зерделейді, білім ортасын зерттейді**

*Білім:*

- білім беру ортасын зерттеу принциптері мен әдістері, білім беру практикасын зерттеу ;
- тарихтағы зерттеу әдістері;
- білім алушылардың қызметін психологиялық-педагогикалық бақылау әдістері

*Іскерлік және дағдылар:*

- білім алушылардың жеке ерекшеліктерін диагностикалау нәтижелерін өз бетінше пайдалану;
- әріптестермен өзара іс-қимылда тарихты оқытудағы қажеттіліктер мен қиындықтарды анықтайды;
- тәжірибені зерттеу контекстінде әріптестермен бірлескен рефлексия әдістерін қолдану;
- тәлімгердің басшылығымен тарихи салада зерттеулерді жоспарлау және жүргізу.

**3. ҚОСЫМША 1. 6B01606 "Тарих" білім беру бағдарламасы бойынша арнайы құзыреттілікті қалыптастыру үдерісінде пәндерді меңгеру реті»**

№	Құзыреттілік	Міндетті және элективті пәндер тізімі және олардың оқу реттігі		Күтілетін нәтиже
		Пәндер тізімі	Оқу реттілігі (семестр)	
1.	Арнайы құзыреттер	Археология	3 семестр	<p><b>Білу:</b> ежелгі және ортағасырлық тарихи кезеңдердегі қоғамның дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын, тарихи дәуірлердің хронологиялық шеңберлерін, әлемдік тарихи процестің ғылыми кезеңділігінің критерийлерін; тарихи ғылымның негізгі терминологиясын, тарихи процестер мен құбылыстардың мәнін түсінудің негізгі тәсілдерін; археологияның қалыптасу және даму тарихын, ғылым ретіндегі міндеттері мен әдістерін, тарих ғылымдары жүйесіндегі археологияның орнын, тарихтың археологиялық кезеңділігін, археологиялық ескерткіштердің типологиясын, археологиялық зерттеудің негізгі кезеңдерін, археологиялық ескерткіштерді зерттеу және зерттеу әдістерін білу қажет;</p> <p><b>Меңгеру:</b> тарихи құбылыстар мен процестерді олардың экономикалық, саяси, мәдени көріністерінде талдау және мазмұнды түсіндіру; тарихи процесті зерттеуге өркениеттік көзқарас туралы білім мен түсінікті қолдану, өркениеттердің әртүрлі түрлерінің күрделі тәуелділік жүйесі мен сабақтастығын анықтау, мемлекеттіліктің тарихи нысандарының қалыптасуы мен даму тетіктерін, мемлекеттік-құқықтық институттардың, отырықшы және көшпелі өркениеттердің эволюциясын түсіндіру; археологияның теориялық аспектілері туралы білімді оқу археологиялық практикасы процесінде, далалық зерттеу әдістерін қолдану, археология ескерткіштерін анықтау және тану, далалық құжаттаманы рәсімдеу, археологиялық ескерткіштерді белгілеу;</p> <p><b>Дағды:</b> тарихи пәндердің категориялық - тұжырымдамалық аппаратын игеру; әртүрлі тарихи кезеңдердегі қоғамның дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын тарихи талдау әдістерін анықтау; тарихи дереккөздер мен құжаттарды талдау негіздерін, ғылыми зерттеулер мен жарияланымдардың негіздері мен жүйелілігін қолдану; археологиялық</p>

				ғылымның терминологиясын, қазба зерттеулерінің техникасын, құрал-саймандармен жұмыс істеу, далалық лагерьді жайластыру, жинау және өңдеу, консервациялау дағдыларын меңгеру археологиялық олжалар, археологиялық ескерткіштерді өлшеу және картаға түсіру, өткенді қайта құру;
	Қазақстанның археологиясы	3 семестр	<p><b>Білу:</b> Қазақстан тарихының ежелгі кезеңіндегі қоғам дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын, тарихи дәуірлердің хронологиялық шеңберін, әлемдік тарихи процестің ғылыми кезеңділігінің өлшемдерін; тарихи ғылымның базалық терминологиясын, тарихи процестер мен құбылыстардың мәнін түсінудің негізгі тәсілдерін білу; археологияның қалыптасу және даму тарихы, ғылым ретіндегі міндеттері мен әдістері мен Қазақстан археологиясының тарих ғылымдары жүйесіндегі орнын, Қазақстанның археологиялық ескерткіштерін зерттеу тарихын, Ежелгі және ортағасырлық Қазақстан тарихының археологиялық кезеңділігін, Қазақстан аумағындағы археологиялық ескерткіштердің типологиясын, археологиялық зерттеудің негізгі кезеңдерін, археологиялық ескерткіштерді зерттеу және зерттеу әдістерін білу;</p> <p><b>Меңгеру:</b> тарихи құбылыстар мен процестерді олардың экономикалық, саяси, мәдени көріністерінде талдау және мазмұнды түсіндіру; Қазақстан аумағындағы тарихи процесті зерделеуге өркениеттік тәсіл туралы білім мен түсінікті қолдану, Қазақстан мен Орталық Азия аумағындағы өркениеттердің әртүрлі түрлерінің күрделі тәуелділіктері мен сабақтастығы жүйесін анықтау, мемлекеттіліктің тарихи нысандарының қалыптасуы мен даму тетіктерін, мемлекеттік-құқықтық институттар, отырықшы және көшпелі өркениеттер мен оқу археологиялық практикасы процесінде археологияның теориялық аспектілері туралы білімді, далалық және зертханалық зерттеу әдістерін қолдану, археология ескерткіштерін анықтау және тану, далалық құжаттаманы ресімдеу, Қазақстанның археологиялық ескерткіштерін даталау;</p> <p><b>Дағды:</b> тарихи пәндердің категориялық - тұжырымдамалық аппаратын; Қазақстанның ежелгі және ортағасырлық кезеңдеріндегі қоғамның дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын тарихи талдау әдістерін; тарихи дереккөздер мен құжаттарды талдау негіздерін меңгеру, ғылыми зерттеулер мен жарияланымдарды жүйелеу және негіздерін меңгеру; археологиялық ғылым терминологиясы, қазба зерттеулерінің техникасы, құрал-сайманмен жұмыс істеу, далалық лагерьді жайластыру, археологиялық олжаларды жинау және өңдеу, консервациялау, Қазақстан аумағындағы археологиялық ескерткіштерді өлшеу және картаға түсіру, өткенді</p>	

				реконструкциялау дағдылары;
2.	Арнайы құзыреттер	Ежелгі дүние тарихы	3 семестр	<p><b>Білу:</b> ежелгі кезеңдегі қоғамның дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын, Ежелгі әлем дәуірінің хронологиялық шеңберлерін, әлемдік тарихи процестің ғылыми кезеңділігінің критерийлері мен тарихи ғылымның негізгі терминологиясын, ежелгі кезеңнің тарихи процестері мен құбылыстарының мәнін түсінудің негізгі тәсілдерін; алғашқы тарихтың негізгі кезеңдері, ежелгі әлем аумағындағы экономикалық, саяси және мәдени дамудың генезисі; қозғаушы күштер мен заңдылықтар тарихи процесс, ежелгі дәуір мәдениетінің маңызды жетістіктері; тарихи процесті зерттеуге өркениеттік көзқарас туралы білім мен түсінікті қолдану, күрделі тәуелділіктер жүйесін және өркениеттердің әртүрлі түрлерінің сабақтастығын анықтау, мемлекеттіліктің тарихи нысандарының қалыптасуы мен даму тетіктерін, мемлекеттік-құқықтық институттардың эволюциясын түсіндіру;</p> <p><b>Меңгеру:</b> тарихи құбылыстар мен процестерді олардың экономикалық, саяси, мәдени көріністерін талдау; қарабайырлық тарихының проблемаларын талдау, себеп-салдарлық байланыстарды, салыстырылатын тарихи процестер мен оқиғалардың ортақ белгілері мен айырмашылықтарын анықтау; кәсіби қызмет саласындағы міндеттерді шешу кезінде тарихи дереккөздерді, тарихи фактілерді, тарихи ақпаратты іріктеуді, талдауды және түсіндіруді жүзеге асыра білу;</p> <p><b>Дағды:</b> қарабайыр дәуірдегі тарихи дамудың негізгі кезеңдерін және дағдыларын зерттеу; Шығыс және батыс өркениеттері тарихындағы жалпы және ерекше кезеңдерді анықтау дағдылары; тарихи процесті салыстырмалы және жүйелі талдау; ежелгі әлем қоғамының дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтары жөніндегі зерттеу қызметі.</p>
		Ежелгі Шығыс тарихы	3 семестр	<p><b>Білу:</b> ежелгі кезеңдегі қоғам дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтары, ежелгі әлем дәуірінің хронологиялық шеңберлері, әлемдік тарихи процестің ғылыми кезеңділігінің критерийлері, тарихи ғылымның негізгі терминологиясы, ежелгі тарихи процестер мен құбылыстардың мәнін түсінудің негізгі тәсілдері; қарабайырлық дәуіріндегі дағдарыстың себептері және ежелгі шығыс халқының құл иеленуші мемлекеттілікке көшуі; Шығыс өркениеттерінің пайда болуы мен дамуының негізгі заңдылықтары; тарихи фактілер, оқиғалар, әлеуметтік-саяси және әлеуметтік-экономикалық процестердің мазмұны; ежелгі Шығыс қоғамы мәдениетінің әртүрлі аспектілері; мемлекеттіліктің тарихи нысандарының қалыптасуы мен даму тетіктерін, мемлекеттік-құқықтық институттардың эволюциясын түсіндіру; тарихи процесті зерттеуге</p>

				<p>өркениеттік тәсіл туралы білім мен түсінікті қолдану, күрделі тәуелділіктер жүйесін және шығыс өркениеттерінің әртүрлі түрлерінің сабақтастығын анықтау;</p> <p><b>Меңгеру:</b>  тарихи құбылыстар мен процестерді олардың экономикалық, саяси, мәдени көріністерін талдау; ежелгі Шығыс тарихының проблемаларын талдау, ежелгі Шығыстың және жекелеген елдердің (өңірлердің) тарихи және мәдени дамуы туралы ақпаратты баяндау және сыни талдау; тарихи процестің даму фактілері туралы теориялық білім мен түсінікті қолдану, тарихи дереккөздерді іріктеу, талдау және түсіндіруді жүзеге асыра білу, кәсіби қызмет саласындағы міндеттерді шешудегі фактілер, тарихи ақпарат; салыстырылатын тарихи процестер мен оқиғалардың себеп-салдарлық байланыстарын, ортақ белгілері мен айырмашылықтарын анықтау; тарихи дерек көздеріне негізделген ежелгі шығыс мемлекеттерінің тарихи фактілерін, оқиғалары мен қоғамдық өмір құбылыстарын салыстырмалы талдауды жүзеге асыру;</p> <p><b>Дағды:</b>  тарихи пәндердің категориялық - тұжырымдамалық аппаратын (Шығыстану); Ежелгі Шығыс елдерінің дамуының өзекті мәселелері бойынша білімді пайдалану дағдыларын; Шығыс қоғамдарының дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын зерделеу бойынша зерттеу қызметінің дағдыларын; Шығыс және батыс өркениеттері тарихындағы жалпы және ерекше жағдайын анықтау; тарихи процесті салыстырмалы және жүйелі талдау дағдыларын; оқиғалар мен оқиғаларды сыни тұрғыдан түсіну қабілетін меңгеру, Шығыс тарихи дәуірлерінің құбылыстарын, ғылыми әдебиетті зерттеу дағдылары және оны нақты зерттеулерді қолдану; тарихтың ежелгі кезеңіндегі оқиғалар мен құбылыстарды сыни тұрғыдан түсіну қабілетінің дағдысы.</p>
3.	Арнайы құзыреттер	Ежелгі Қазақстан тарихы	3 семестр	<p><b>Білу:</b>  ежелгі Қазақстан аумағында археологиялық мәдениеттердің қалыптасуы мен дамуы, өндіруші шаруашылықтың пайда болуы, әлеуметтік қатынастардағы өзгерістер, көшпенділіктің, скиф-сақ мәдениетінің пайда болуы мен дамуы, Қазақстан аумағындағы ерте мемлекеттік құрылымдар мен түркі мемлекеттерінің тарихы; тарих ғылымының базалық терминологиясы, ежелгі тарихи процестер мен құбылыстардың мәнін түсінудің негізгі тәсілдері; тарихи процесті зерттеуге өркениеттік көзқарасты, күрделі тәуелділіктер жүйесін және өркениеттердің әртүрлі түрлерінің сабақтастығын білу және түсіну, мемлекеттіліктің тарихи нысандарының қалыптасуы мен даму тетіктерін, мемлекеттік-құқықтық институттардың эволюциясын; тарихи фактілерді, оқиғаларды, Қазақстанның ежелгі тарихындағы әлеуметтік-саяси және әлеуметтік-экономикалық процестердің мазмұнын түсіндіру;</p> <p><b>Меңгеру:</b></p>

			<p>Қазақстан тарихының ежелгі кезеңінің проблемаларын талдау; Қазақстанның ежелгі даму кезеңінің әртүрлі кезеңдеріндегі мемлекеттік және қоғамдық құрылымның ұйымдастырылу нысандары мен эволюциясын талдау және салыстыру; тарихи дереккөздер негізінде қоғамдық өмірдің тарихи фактілеріне, оқиғалары мен құбылыстарына салыстырмалы талдау жасау; тарихи процестің даму фактілері туралы теориялық білім мен түсініктерді қолдану, тарихи дереккөздерді кәсіби қызмет саласындағы мәселелерді шешуде, тарихи фактілерді, тарихи ақпаратты іріктеуді, талдауды және түсіндіруді жүзеге асыра білу;</p> <p><b>Дағды:</b> тарихи пәндердің категориялық - тұжырымдамалық аппараты; тарихтың ежелгі кезеңіндегі Қазақстанның тарихи дамуының негізгі кезеңдерін талдау дағдылары; Қазақстанның ежелгі тарихындағы жалпы және ерекше кезеңдерді анықтау; тарихи процесті салыстырмалы және жүйелі талдау; қоғам дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын зерделеу жөніндегі зерттеу қызметін; ғылыми әдебиетті зерделеу және зерттеу жұмысында пайдалану;</p>
	Әлемдік тарихтағы ежелгі өркениеттер	<b>3 семестр</b>	<p><b>Білу:</b> өркениеттердің қалыптасу және даму тарихы, негізгі тарихи фактілер, оқиғалар мен процестер; ежелгі өркениеттердің тарихи ерекшелігін сипаттайтын негізгі ұғымдар, тарихи дамудың негізгі тенденциялары және әлемнің әртүрлі аймақтарының тарихи даму ерекшеліктерін; әлемдік тарихи процестің ғылыми кезеңділігінің критерийлерін, тарихи ғылымның негізгі терминологиясын, тарихи процестер мен құбылыстардың мәнін түсінудің негізгі тәсілдерін түсіну; әлемдік тарих ғылымының теориялық-әдіснамалық негіздерін; ежелгі кезеңдегі аймақтық және жергілікті ерекшеліктерімен әлемдік тарихи процестің жалпы көрінісін; тарихи процестің қозғаушы күштері мен заңдылықтарын; тарихи процестің тұтастығын сипаттайтын негізгі фактілер мен құбылыстарын білу.</p> <p><b>Меңгеру:</b> өркениеттердің қалыптасу және даму тарихын, ежелгі өркениеттердің тарихи ерекшелігін сипаттайтын тарихи фактілерді, оқиғалар мен процестерді көрсету және түсіндіру; олардың экономикалық, саяси, мәдени көріністеріндегі тарихи құбылыстар мен процестерді ашу, тарихи дереккөздер негізінде қоғамдық өмірдің тарихи фактілерін, оқиғалары мен құбылыстарын салыстырмалы талдауды жүзеге асыру; кәсіби қызмет саласындағы міндеттерді шешу кезінде тарихи дереккөздерді, тарихи фактілерді, тарихи ақпаратты іріктеуді, талдауды және түсіндіруді жүзеге асыру;</p> <p><b>Дағды:</b> ежелгі өркениеттердің тарихи дамуының негізгі кезеңдерін талдау негіздері; шығыс</p>

				<p>өркениеттері тарихындағы жалпы және ерекше нәрсені анықтау; тарихи процесті салыстырмалы және жүйелі талдау; ежелгі әлем қоғамының дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын зерделеу бойынша зерттеу қызметінің бастапқы дағдылары; ғылыми әдебиеттерді зерттеу және оны оқу, ғылыми қызметте пайдалану; ғылыми зерттеулер мен жарияланымдардың негіздері мен жүйелілігін меңгеру;</p>
4.	Арнайы құзыреттер	Ортағасырдағы Қазақстан тарихы	4 семестр	<p><b>Білу:</b>          Қазақстанның ортағасырлық кезеңіндегі қоғам дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын, орта ғасырлардың хронологиялық шеңберлерін, тарих ғылымының базалық терминологиясын, Қазақстанның ортағасырлық тарихының тарихи процестері мен құбылыстарының мәнін түсінудің негізгі тәсілдерін білу; орта ғасырлар кезеңіндегі оның өңірлік және жергілікті ерекшеліктерімен әлемдік тарихи процестің жалпы бейнесі; тарихи процесті зерттеуге өркениеттік көзқарас туралы білім мен түсінікті қолдану, күрделі тәуелділіктер жүйесін және өркениеттердің әртүрлі түрлерінің сабақтастығын анықтау, мемлекеттіліктің тарихи нысандарының қалыптасуы мен даму тетіктерін, мемлекеттік-құқықтық институттардың, отырықшы және көшпелі өркениеттердің эволюциясын түсіндіру; Қазақстанның моңғол мемлекеттілігінің құрамына кіру процестері, моңғолдан кейінгі мемлекеттік құрылымдардың тарихын, Қазақтар этногенезінің мәселелері және қазақ ұлты мен мемлекеттілігінің қалыптасу ерекшеліктерін, оның әлемдік және еуразиялық тарихи және мәдени-интеграциялық процестердегі орның, қазақ халқының ұлттық мәдениетін қосудың өзіндік ерекшеліктерін білу;</p> <p><b>Меңгеру:</b>          кеш ортағасырлық кезеңдегі Қазақстанның этносаяси дамуы мен алдыңғы түркі кезеңінің арасындағы ажырамас байланысты көрсету; тарихи дамудың осы кезеңі туралы ғылыми түсінікке ие болу, тарихилық қағидаты негізінде тарихи өткенді талдау; Қазақстанның ортағасырлық тарихы бойынша дереккөздер туралы түсінікке ие болу; ортағасырлық Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық, саяси және мәдени дамуы мәселелері бойынша алған білімдерін практикада қолдану; ортағасырлық тарихи процесті зерттеуге өркениеттік көзқарас туралы білім мен түсінікті қолдану, өркениеттердің әртүрлі түрлерінің күрделі тәуелділік жүйесі мен сабақтастығын анықтау, мемлекеттіліктің тарихи нысандарының қалыптасуы мен даму тетіктерін, мемлекеттік-құқықтық институттардың, отырықшы және көшпелі өркениеттердің эволюциясын түсіндіру; тарихи дереккөздерді, тарихи фактілерді, тарихи ақпаратты іріктеуді, кәсіптік қызмет саласында талдауды және түсіндіруді жүзеге асыру;</p> <p><b>Дағды:</b>          тарихи ғылымның ғылыми категориялық-тұжырымдамалық аппаратын қолдану</p>



				дағдылары; көшпелі өркениеттер тарихы мен дамуындағы жалпы және ерекше нәрсені анықтау дағдылары; Ортағасырлық Қазақстан тарихы оқиғаларының себептері мен салдарын тарихи сипаттау және талдау әдістері, орта ғасырлар кезеңіндегі қоғамның дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын тарихи талдау әдістері; тарихи дереккөздер мен құжаттарды талдау негіздері, ғылыми зерттеулерді жүйелеу негіздері және тарихи процесті салыстырмалы және жүйелі талдау дағдылары; қазақ қоғамының дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын зерделеу, ғылыми әдебиеттерді іріктеу, оны оқу және зерттеу қызметінде пайдалану жөніндегі зерттеу қызметінің негіздері;
	Қазақ хандығының тарихы	4 семестр	<p><b>Білу:</b> Қазақ хандығы тарихындағы дамудың негізгі кезеңдері мен заңдылықтары, жаңа тұжырымдамалық тәсілдер контекстінде, қазақ ұлтының қалыптасу кезеңдері, әлеуметтік-экономикалық, саяси, мәдени процестер, Қазақ хандығының саяси тарихы, қазақ халқының көшпелі өркениет жүйесіндегі рөлі мен орны; Ресейдің отарлау қозғалысының процестері, отарлау нәтижелері, оның салдары; көшпенділердің рухани әлемінің эволюциясы және олардың Еуразиялық әлем өркениетіне қосқан үлесі; тарихи процесті зерттеуге өркениеттік көзқарас туралы білім мен түсінікті қолдану, мемлекеттіліктің тарихи формаларының қалыптасуы мен даму тетіктерін, мемлекеттік-құқықтық институттардың эволюциясын түсіндіру.</p> <p><b>Меңгеру:</b> тарихи өткенді тарихилық қағидаты негізінде талдау, Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық, саяси және мәдени дамуы мәселелері бойынша алған білімдерін практикада қолдану, оқиғалардың себеп-салдарлық байланыстарын анықтау; тарихи дереккөздер негізінде қоғамдық өмірдің тарихи фактілерін, оқиғалары мен құбылыстарын салыстырмалы талдауды жүзеге асыру; Қазіргі тарихи әдебиетке бағдарлану, жаңа әдіснамалық әдебиеттердің принциптері мен бағдарларын сипаттау; кәсіби қызмет саласындағы міндеттерді шешу кезінде тарихи дереккөздерді, тарихи фактілерді, тарихи ақпаратты іріктеуді, талдауды және түсіндіруді жүзеге асыру; әлемдік-тарихи процеске байланысты тарихи фактілерді салыстыру және талдау.</p> <p><b>Дағды:</b> тарихи ғылымның ғылыми категориялық-тұжырымдамалық аппаратын қолдану дағдылары; көшпелі өркениеттер тарихы мен дамуындағы ортақ және ерекше нәрсені анықтау дағдылары; қазақ хандығы тарихы оқиғаларының себептері мен салдары, тарихи сипаттау және талдау әдістері, қазақ қоғамдарының дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын тарихи талдау әдістері; тарихи дереккөздер мен құжаттарды талдау негіздері, ғылыми зерттеулер мен жарияланымдарды жүйелеу негіздері; тарихи</p>	

				процесті салыстырмалы және жүйелі талдау дағдылары; қазақ қоғамының дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын зерделеу, ғылыми әдебиеттерді іріктеу және оны оқу, зерттеу қызметінде пайдалану жөніндегі зерттеу қызметінің негіздері; жаңа теориялық-тұжырымдамалық және әдіснамалық тәсілдерді қолдана отырып, дербес және зерттеу қызметінің дағдылары;
5.	Арнайы құзыреттер	Ортағасырлар тарихы	4 семестр	<p><b>Білу:</b> ортағасырлық тарихи дереккөздердің негізгі түрлері; олармен жұмыс істеу ерекшеліктерін түсіну; орта ғасырлар тарихының негізгі фактілері, феодалдық қатынастардың пайда болуы мен қалыптасуы, гүлдену және ыдырау процестері, ұлттар мен ұлыстардың, Қазіргі Еуропа мемлекеттерінің пайда болуы, капитализм генезисі және модернизация процесін дайындау, христиан дінінің негізін қалыптастыру және Рим-католик, православие және протестанттық шіркеулерді ұйымдастыру; ортағасырлық тарихтың маңызды жетістіктері; көрнекті тарихи тұлғалар туралы атаулар мен өмірбаяндық мәліметтерді білу; қоғамда, саяси институттарда, экономикада, дінде, мәдениетте, күнделікті құрылымдардың дамуында болған процестердің негізгі тенденцияларын; ортағасырлық өркениеттің тарихи және мәдени ерекшелігін түсіну, оның жалпы тарихи процестегі орны мен маңыздылығын, орта ғасырлардың қазіргі қоғамдық-саяси шындыққа әсерін көрсету; орта ғасырлар тарихындағы негізгі әдістемелік тұжырымдамаларды білу.</p> <p><b>Меңгеру:</b> ортағасырлық тарихқа негізгі, ең маңызды, заманауи әдіснамалық тәсілдерді басшылыққа алу; тарихи оқиғаларды, мәдени ескерткіштерді сипаттау, орта ғасырлар тарихының жекелеген факторлары мен құбылыстарының негізгі мазмұнына түсініктеме беру; батыс еуропалық орта ғасырлар тарихындағы тарихи фактілер мен құбылыстарды талдау, түсіндіру, бағалау, хронологиямен жұмыс істеу; тарихи картамен жұмыс істеу; зерттеу мәселесін өз бетінше қою; курс мәселелері бойынша әртүрлі тарихи дереккөздермен, оқу-әдістемелік және ғылыми әдебиеттермен жұмыс істеу, оқу және ғылыми-зерттеу тапсырмаларын орындау, ақпараттың әртүрлі түрлерін өз бетінше іздеу, өңдеу және пайдалану қабілеті мен дайындығын көрсету.</p> <p><b>Дағды:</b> тарихи пәннің категориялық - тұжырымдамалық аппаратын меңгеру; зерттеу пәні туралы ғылыми ақпаратты сауатты жаңғырту, тарихи оқиғалар мен процестердің себеп-салдарлық байланыстарын қадағалау, қоғамдық дамудың негізгі тенденцияларын анықтау, олардың ерекшеліктерін анықтау, тарихи ғылымның жаңа жетістіктерін ескере отырып, объективті баға беру; ғылыми зерттеулер мен жарияланымдарды жүйелеу негіздері; тарихи процесті салыстырмалы және жүйелі</p>

				талдау дағдылары; ортағасырлық қоғамның дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын зерделеу, ғылыми әдебиеттерді іріктеу және зерттеу қызметінде қолдану жөніндегі зерттеу;
	Орта ғасырдағы Еуропа тарихы		<b>4 семестр</b>	<p><b>Білу:</b> еуропалық ортағасырлық тарихтың негізгі кезеңдері; тарихи процестің тұтастығын, ортағасырлық дәуірдегі Еуропадағы тарихи процестің қозғаушы күштері мен заңдылықтарын сипаттайтын негізгі фактілер мен құбылыстарын; қазіргі тарихи білімнің жетістіктерін пайдалану негізінде орта ғасырлардағы Батыс Еуропа өркениетінің эволюциясының мазмұнын; тарихи процестегі ортағасырлық адамның орны, оның рухани мәдениетінің маңызды параметрлері және қалыптасқан құндылықтар жүйесі тарихи даму барысында; ортағасырлық өркениеттің рухани мұрасының маңыздылығын түсіну.</p> <p><b>Меңгеру:</b> орта ғасырлардың кезеңділігі мен хронологиясы, экономикалық, әлеуметтік және саяси тарих мәселелеріне бағдарлану; тарихи оқиғаларды талдау, себеп-салдарлық байланыстар орнату; салыстырылатын тарихи құбылыстар мен процестердің ортақ белгілері мен айырмашылықтарын анықтау; тарихи оқиғалардан сабақ алу; орта ғасырлардағы әлемдік өркениеттер дамуының негізгі мәселелері бойынша өз ұстанымын тұжырымдау және негіздеу; бейіні бойынша арнайы әдебиет, пән бойынша оқу және ғылыми әдебиеттерді сауатты рефераттау; педагогикалық, оқу-әдістемелік және ғылыми міндеттерді шешуде алған білімдерін қолдану;</p> <p><b>Дағды:</b> V-XVII ғасырлардағы Батыс Еуропа елдерінің дамуының өркениеттік ерекшеліктерін анықтау; адамзат тарихындағы Батыс Еуропаның ортағасырлық өркениетінің орны мен рөлін түсіну; орта ғасырлардағы әлемдік тарихтың дамуының негізгі кезеңдері мен маңызды оқиғалары туралы білім жүйесін меңгеру; Батыс Еуропа өркениетінің Дүниежүзілік тарихындағы орны мен рөлін түсіну, олардың дамуындағы жалпы және ерекше, адамзат тарихындағы орта ғасырлардағы жекелеген елдер мен аймақтардың тарихы бойынша тарихи дереккөздер кешендерімен; ғылыми зерттеулер мен жарияланымдарды жүйелеу негіздерімен; тарихи процесті салыстырмалы және жүйелі талдау дағдылары; ортағасырлық қоғам дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын зерделеу, ғылыми әдебиеттерді іріктеу және зерттеу қызметінде пайдалану жөніндегі зерттеу;</p>
<b>6.</b>	<b>Арнайы құзыреттер</b>	Қосалқы тарихи пәндер	<b>4 семестр</b>	<p><b>Білу:</b> арнайы тарихи пәндердің пайда болу және даму тарихы, олардың қалыптасу кезеңдері қазіргі жағдайы; зерттелетін пәндердің негізгі ұғымдары, олардың ерекшеліктері мен</p>

			<p>оқу процесінде қолданылуы; әрбір арнайы тарихи пәнді зерттеу, қазіргі заманғы тарихи ғылымның тәртіптік құрылымының ерекшеліктері және ондағы арнайы тарихи пәндердің орны;</p> <p><b>Меңгеру:</b> көздермен жұмыс жасау процесінде арнайы тарихи пәндерді зерттеудің негізгі әдістерін қолдану; арнайы тарихи пәндерді зерделеу кезінде алынған мәліметтерді талдау және оларды нақты тарихи процеспен байланыстыру, тарихи проблемаларды талдау, себеп-салдарлық байланыстар орнату; тарихи дереккөздер, себеп-салдарлық байланыстар орнату; палеографиялық, метрологиялық және хронологиялық материалдармен салыстырылатын тарихи процестер мен оқиғалардың ортақ белгілері мен айырмашылықтарын анықтау</p> <p><b>Дағды:</b> тарихи зерттеулердің теориясы мен әдістерін жалпы кәсіби біліммен; негізгі тарихи ақпаратты түсіну, сыни тұрғыдан талдау және баяндау қабілетімен; оқу және оқу-әдістемелік әдебиеттермен, тарихи дереккөздермен (заттай және жазбаша) жұмыс істеу дағдылары; археологиялық, мұрағаттық және музейлік практикалардан өту үшін қажетті теориялық білімдері; мұрағаттық құжаттарды іріктеу және жүйелеу принциптері мен әдістерін қолдан білу;</p>
	Тарихи география	4 семестр	<p><b>Білу:</b> тарихи географияны дамытудың негізгі кезеңдері және оның дамуының қазіргі заманғы мәселелері; тарихи-географиялық зерттеулердің тарихи және географиялық ғылымдағы орны; кеңістіктік және тарихи даму заңдылықтары, тарихи географияның негізгі салаларының проблемалары, тарихи-географиялық зерттеулерді практикалық қолдану бағыттары; адамзат қоғамының жер аумағын игеру кезеңдері, әртүрлі тарихи дәуірлерде әлем картасын қалыптастыру; тарихи және географиялық ғылымның қалыптасуы мен географиялық, климаттық және экономикалық ортамен тығыз байланыста адамзат қоғамының дамуы.</p> <p><b>Меңгеру:</b> аймақтардың тарихи-географиялық сипаттамасын жасау; аумақтарды тарихи-географиялық зерттеуді жүзеге асыру; аумақты қайта бағалау себептерін түсіндіру; қорғау және мұражайландыру мақсатында тарихи, мәдени ландшафттарды түгендеуді жүргізу; тарихи-географиялық шолулар жасау; пән бойынша дереккөздер мен ғылыми әдебиеттердің мазмұнына сыни тұрғыдан қарау;</p> <p><b>Дағды:</b> тарихи-географиялық зерттеулердің теориясы мен әдістерін жалпы кәсіби білімдерімен; тарихи-географиялық аудандастыру және тарихи-географиялық</p>

				карталарды жасау әдістемесі; қоғам мен табиғаттың өткен өзара іс-қимылын қайта құру әдістерімен; тарихи және мәдени ландшафттарды түгендеу және музеефикациялау әдістемесі
7.	<b>Арнайы құзыреттер</b>	Мұражайтану және мұрағаттану негіздері	<b>4 семестр</b>	<p><b>Білу:</b>  мұрағат және мұражайтану негіздерін; мұрағат және мұражай ісінің тарихы мен ұйымдастырылуын, мұрағаттар мен мұражайлардағы зерттеу жұмысының принциптерін, әдістерін; мұрағат және мұражай ісінің теориясы мен әдістемесі; мұрағат құқығы мен мұрағат заңнамасын; мұрағаттар мен мұражайлардағы менеджмент пен маркетингті; мұрағат және музейтану саласындағы зерттеулерді ұйымдастыру мен жүргізудің негізгі әдістерін, құралдарын меңгеру; мұрағатшы мен музейтанушының кәсіби қызметінің мақсаттарын, әдіснамасы мен тәсілдерін түсіну; мұрағаттану және музейтану бойынша іргелі білімді пайдалану, ақпаратты қорғау әдістерін білу; мұрағаттану және музейтану бойынша негізгі тұжырымдамалар мен теориялық зерттеулерді; музейтану бойынша тұжырымдамалық және теориялық зерттеулерді талдау және жіктеу әдістерін; музейтану негіздері; музейтанудың әлемдік және отандық тарихының негізгі кезеңдері мен оқиғаларын; кәсіби білім мен дағдыларды тарату және танымал ету саласындағы әдістемелік жұмыстың негіздерін білу.</p> <p><b>Меңгеру:</b>  мұрағат саласындағы нормативтік актілерді практикада қолдану; кәсіби қызметте мұрағат және музейтану ұғымдық аппаратын пайдалану; құжаттардың құндылығына сараптама жүргізу, оларды мұрағаттық сақтауға немесе жоюға дайындау; тарихи құжаттар жинағын жасау үшін материалдарды анықтау, іріктеу; қызмет көрсетудің мамандары мен тұтынушыларына кәсіби ақпаратты хабарлау; мұрағат және мұрағат зерттеулерінің теориялық білімдерін мен практика әдістерін; кәсіби қызметті жобалау, диагностика жүргізу, нәтижелерді бағалау және түзету, ғылыми-зерттеу жұмысы процесінде мұрағат материалдарын пайдалану; қазіргі заманғы музейтану негіздері туралы білімді қолдану, музейтану дамуының негізгі кезеңдері туралы білімді пайдалану; музейтану саласындағы негізгі ағымдарды қалыптастыру және дамыту процестері туралы білімді пайдалану; көрмелер мен көркемөнер экспозицияларын рәсімдеу техникасы мен технологияларын тәжірибеде қолдану; интернет желісі арқылы музейтану саласындағы өз бақылауларының немесе жеке іздеу қызметінің нәтижесінде алынған мәліметтерді түсіндіру;</p> <p><b>Дағды:</b>  ақпаратты қорғау әдістерімен; құжаттардың құндылығын сараптау, мұрағаттардағы зерттеу жұмысы; мұрағат ісінің әдістемесімен; құжаттарды диагностикалау және</p>

				бағалау әдістерімен; республикалық, облыстық және жергілікті маңызы бар мұрағаттардағы жұмыс әдістерімен; мұражай артефактілерін талдау (жазбаша және ауызша нысанда); зерттеу нәтижелерін баяндама, реферат нысанында ұсыну; зерттеу нәтижелерін таныстыру әдістерін; музейтану саласында жаңа білім алу; қазіргі заманғы музейтанудың маңызды мәселелерін талдау; мұражай материалының отандық және шетелдік үлгілерін салыстыру және бағалау;
		Әлем мұражайларының тарихы	4 семестр	<p><b>Білу:</b>  әлемнің жетекші мұражайларының пайда болуы мен дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын, жалпы әлемдік тенденциялар контекстінде мұражайдың елдер жиынтығындағы мәдени нысан ретінде қалыптасу динамикасын, ежелгі дәуірден қазіргі заманға дейінгі әлеуметтік-мәдени институт ретінде мұражайдың қалыптасу және эволюция заңдылықтарын; мұражайлардың қалыптасу процесінің негізгі алғышарттары мен шарттары мен компоненттерін; тарихи динамикасындағы мұражайлардың типологиясын; қалыптасу кезеңдері және коллекциялық әлемдегі ең ірі мұражай коллекцияларының құрамын (Еуропа, Азия, Африка, Америка), мұражайдың мақсаты және оның әртүрлі дәуірлердегі функцияларын мұражай қызметінің негізгі бағыттарының қалыптасу процестері мен динамикасын (сақтау, ағарту, тәрбие және т. б.), мұражай мекемелерінің мәдени ескерткіштерді жинақтау, сақтау, қалпына келтіру және жариялау бойынша нақты қызметті жүзеге асыратын әлеуметтік есте сақтау және мәдени тәжірибені сақтау институттары ретіндегі әлеуметтік функцияларын білу;</p> <p><b>Меңгеру:</b>  мәдени-тарихи дәуірлердің алуан түрлілігін бағдарлау; әлем мұражайларының типологиялық ерекшеліктерін бағдарлау; әлемнің жетекші мұражайларының қызметінде, олардың ерекшеліктерінде, мәдени байланыстардың алуан түрлілігінде; алған білімдерін әлеуметтік-мәдени жобаларды әзірлеуде қолдану; отандық мұражай ісінің қазіргі заманғы теориясы мен практикасын жетілдіру үшін тарихи тәжірибенің маңыздылығын көрсету; әлем мұражайларының тарих фактілерін тұрғысынан талдау жалпы әлемдік тенденциялар контекстінде мұражай ісінің пайда болуы мен даму заңдылықтарын меңгеру;</p> <p><b>Дағды:</b>  мұражайдағы артефактілерді талдау дағдылары (жазбаша және ауызша нысанда); баяндама, реферат нысанында зерттеу нәтижелерін ұсыну; зерттеу нәтижелерін таныстыру әдістерін; музейтану саласында жаңа білім алу; қазіргі заманғы музейтанудың маңызды мәселелерін талдау; мұражай материалының отандық және шетелдік үлгілерін салыстыру және бағалау; тарихи-мәдени материалдың теориялық</p>

				негіздері мен әдістерін қолдану қабілеті, қазіргі заманғы мұражайлар мен мәдени және табиғи мұра объектілерін зерттеудегі музеологиялық білім дағдысы;
8.	Арнайы құзыреттер	Тарихты оқыту әдістемесі	5 семестр	<p><b>Білу:</b> тарихты оқыту әдістемесінің теориялық және ғылыми-педагогикалық негіздері, оның педагогикалық ғылымдар жүйесіндегі орны мен құндылықтарын; республикадағы мектептегі тарихи білім беруді дамытудың заманауи стратегиясын түсіндіру, ҚР-дағы мектептегі тарихи білім беру мәселелері бойынша нормативтік құжаттарды практикада қолдану; тарихты оқытудың әдістері мен әдістемелік тәсілдерін, оқыту әдістерін жіктеу, білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында тарихты оқыту құралдарын меңгеру; мектептегі тарих курстарының тәрбиелік мүмкіндіктерін білу.</p> <p><b>Меңгеру:</b> орта мектеп оқушыларын тарих пәнінен оқыту әдістерін, амалдары мен технологияларды, компьютерлік моделдеу тәсілдерін меңгереді; педагогикалық қызметтің негізгі аспектілерін анықтау; оқыту мен тәрбиелеу мақсаттарын іске асыру, тарихты оқыту әдістемесінің педагогикалық бағытын қалыптастыру; оқыту мен тәрбиелеу мақсаттарын өзектендіру, нақтылау, іске асыру; тарихты оқытуда заманауи инновациялық технологияларды қолдану; ғылыми-зерттеу жұмыстарының әдістерін қолдану;</p> <p><b>Дағды:</b> логикалық ойлау дағдысын, педагогикалық талдау әдістерін, орта білімнің ерекшеліктерін түсінеді, әр түрлі жастағы оқушыларға білім берудегі сабақтастықты іске асыру құралдарын игереді; тарихи ойлауды қалыптастыру дағдысын меңгерген, теориялық білімін практикада қолдана алады, әр түрлі типтегі және формадағы сабақтарды дайындау және өткізу әдістемесі, оқытудың заманауи технологиялары; тәрбие, оқу-әдістемелік және зерттеу жұмыстарының дағдылары, критериалды бағалау технологиясымен; сыни ойлау әдістемесін; тарихты оқытудың жаңа білім беру инновациялық технологияларын қолдану дағдыларын; инновациялық педагогикалық тәжірибені зерделеу және қолдану дағдыларын, педагогикалық қызметке жоғары мотивация, өзін-өзі тәрбиелеуге және өзін-өзі жүзеге асыруға ұмтылу;</p>
9.	Арнайы құзыреттер	Ғылыми зерттеу негіздері	5 семестр	<p><b>Білу:</b> ғылыми зерттеу логикасы, ғылыми жұмыстың рәсімдері мен деңгейлерін; ғылыми зерттеу әдістерін, оларды қолдану саласы мен ерекшеліктерін, ғылыми зерттеулердегі дүниетанымдық ұстанымдардың маңызын; ғылымның, ғылыми бағыттар мен ғылыми нәтижелердің мәнін; ғылыми зерттеулерді жүзеге асыруға арналған негізгі теориялық ережелер, заңдар, принциптер, терминдер, ұғымдар, процестер, әдістер, технологиялар, құралдар, операциялар ғылыми зерттеулердің нәтижелерін ресімдеу,</p>

				<p>семинарлар мен конференцияларға ғылыми баяндамаларды, жарияланымдарды дайындау жөніндегі стандарттар мен нормативтер; ғылыми ой мен шығармашылықтың жалпы әдіснамасы; ғылыми зерттеулердің нәтижелерін сынақтан өткізу рәсімдері.</p> <p><b>Меңгеру:</b>  ғылыми зерттеудің объектісі мен нысанасын белгілеу, проблемаларды қою, фактілерді іздеу, гипотезалар мен олардың дәлелдерін құру; негізгі әдіснамалық және дүниетанымдық проблемаларды бағдарлау; ғылыми проблемаларды қою және шешу рәсімін орындау; таңдалған тақырыптың өзектілігін негіздей білу, ғылыми-зерттеу қызметі барысында туындайтын міндеттерді тұжырымдай және шеше білу, зерттеудің қажетті әдістерін таңдау және қолдану олар, жеке жұмыс жоспарын құру; ғылыми зерттеу үшін материалды таңдау (дипломдық эссе, әдебиеттерді жүйелеу, әртүрлі ақпарат көздерімен жұмыс істеу, библиографиялық тізімдер жасау, теориялық білімді қолдану. ғылыми жұмыстың (дипломдық рефераттың) құрылымын құру, міндеттер қою және оларды шешу жолдарын табу, ғылыми жұмыстың (дипломдық рефераттың) компьютерлік орналасуын орындау, ауызша сөйлеуді жүзеге асыру.</p> <p><b>Дағды:</b>  ғылыми тақырыпты таңдау, ақпаратты жинау және өңдеу дағдылары, ғылыми әдебиеттерді жинақтаудың негізгі ережелері, ғылыми зерттеулерді жүргізу әдістемесі; кәсіби лексика; тұжырымдамалық-категориялық аппарат, материалды ұсыну мәдениеті және ғылыми полемика дағдылары, ғылыми мәтінді құру процесінде ғылыми әдебиеттерді пайдалану, ғылыми зерттеулерді жоспарлау және ұйымдастыру әдістерін зерделеу; ғылыми зерттеулердің бастапқы кезеңдерін жүргізу, қажетті библиографиялық жарияланымдарды іріктеу дағдыларымен жүзеге асырылады.</p>
		<p>Ғылымның тарихы мен әдіснамасы</p>	<p><b>5 семестр</b></p>	<p><b>Білу:</b>  ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асырудың теориялық-әдіснамалық, әдістемелік және ұйымдастырушылық аспектілері; ғылымның тарихи дамуының негізгі кезеңдері; XX - XXI ғасырдың басындағы ғылымның даму проблемасының ерекшелігі мен негіздері; ғылымның дамуын сипаттаудың негізгі стратегиялары; ғылымды әлеуметтік-мәдени құбылыс ретінде зерттеудің негізгі мәселелері, оның функциялары, даму және қызмет ету заңдары; этикалық мәселелер мен аспектілер ғылым философиясының негізгі ұғымдары мен тұжырымдамалары, ғылыми білімнің даму тарихы, әлемнің ғылыми бейнесінің қалыптасуы мен даму тарихы; ғылым философиясының онтологиялық, эпистемологиялық, әлеуметтік және аксиологиялық аспектілері, әлемді ғылыми танудың әртүрлі әдістері.</p> <p><b>Меңгеру:</b>  ғылыми білімнің құрылымын ұсыну және оның негізгі элементтерін сипаттай білу;</p>



				<p>қазіргі ғылымның тенденцияларын талдау, кәсіби қызметтің пәндік саласындағы ғылыми зерттеулердің перспективалық бағыттарын, олардың факторларын анықтайтын зерттеу жұмыстарының құрамын анықтау; кәсіби қызметте зерттеудің эксперименттік және теориялық әдістерін қолдану; ғылым мен ғылымды қажет ететін технологиялардың қазіргі жетістіктерін білім беру және өзін-өзі тәрбиелеу процесіне бейімдеу; түрлі деңгейдегі ғылыми әдебиеттермен (ғылыми-танымал басылымдар, мерзімді журналдар), оның ішінде шет тілдерінде жұмыс істеу; кең әлеуметтік-мәдени контексте ғылыми-техникалық даму динамикасын түсіну, ғылым философиясының білімін әртүрлі әдіснамалық, пәнаралық этикалық, әлеуметтік, мәдени тенденцияларды, фактілер мен құбылыстарды бағалау және талдау үшін пайдаланыңыз.</p> <p><b>Дағды:</b> ойлау мәдениеті, логикалық талдау әдістері мен тәсілдері, негізгі философиялық және ғылыми білімді ауызша және жазбаша баяндау, философиялық және ғылыми мәтіндерді талдау дағдылары, пікірталас пен полемиканы жүргізу әдістері, көпшілік алдында сөйлеу және өз көзқарасын жазбаша баяндау; пәндік саладағы ғылыми зерттеудің қазіргі заманғы әдістері; ғылыми ақпаратты түсіну және сыни талдау тәсілдері; жетілдіру және дамыту ғылыми әлеуетін ұйымдастыру; алған білімдерін ғылыми-зерттеу қызметін жүргізуде және ұйымдастыруда қолдану;</p>
<b>10.</b>	<b>Арнайы құзыреттер</b>	Батыс және Шығыс елдерінің жаңа заман тарихы	<b>5 семестр</b>	<p><b>Білу:</b> Шығыс пен Батыстың тарихи дамуының негізгі кезеңдері, оның әлемдік тарихтағы орны; Шығыс пен Батыстың тарихи жолының заңдылықтары; 17 ғасырдың аяғы мен бірінші дүниежүзілік соғыстың басына дейінгі Шығыс пен Батыс елдерінің генезисі; қазіргі кездегі Батыс пен Шығыс елдерінің тарихындағы негізгі мәселелер; Батыс және Шығыс қоғамдарындағы феодалдық қатынастар дағдарысы мен капиталистік қатынастардың қалыптасуының тарихи себептері мен алғышарттары, Шығыс және Батыс елдерінің экономикасындағы капиталистік тәртіптің даму ерекшеліктері, маңызды саяси институттар мен мемлекеттік мекемелердің эволюциясының мәні мен заңдылықтары, отарлық экспансияның түрлері мен әдістері; жаңа уақыт кезеңіндегі Батыс және Шығыс елдерінің қоғамдық дамуының негізгі процестері; қазіргі уақытта Батыс пен Шығыс елдерінде тарихи даму барысында қалыптасқан әлеуметтік модельдердің дүниетанымдық және рухани-адамгершілік негіздері, олардың одан әрі эволюциясының тарихи алғышарттары;</p> <p><b>Меңгеру:</b> жаңа заман шет елдері тарихының негізгі ұғымдарын, ғылыми категорияларын, түйінді сюжеттерін сипаттау; жекелеген проблемаларды талдау, тарихи процестің ұқсас</p>

			<p>құбылыстарының типологиялық ерекшеліктерін анықтау, объективті және субъективті факторлардың әрекеттерін ажырату; қазіргі уақытта Батыс және Шығыс елдерінің тарихи дамуының негізгі проблемаларына әртүрлі көзқарастарды ескеру және салыстыру; өзекті мәселелердің байланысын ашу қазіргі замандағы Батыс және Шығыс елдерінің тарихы және қазіргі әлем эволюциясының тенденциялары; тарихи проблемаларды талдау, себеп-салдарлық байланыстарды орнату; қазіргі уақытта Батыс және Шығыс елдерінің саясатын, экономикасы мен мәдениетін және оның дамуының негізгі тенденцияларын сипаттау; шет елдердің жаңа тарихын қайта құру үшін қол жетімді тарихи дереккөздердің, оқу және ғылыми әдебиеттердің, электрондық ресурстардың барлық жиынтығын пайдалану;</p> <p><b>Дағды:</b></p> <p>салыстырылатын тарихи процестер мен оқиғалардың ортақ белгілері мен айырмашылықтарын анықтау; кәсіптік және әлеуметтік міндеттерді шешу үшін ақпаратпен (ақпараттық кешендермен, көздермен) жұмыс істеу; Шығыс пен Батыстың жаңа тарихы бойынша базалық материалды пайдалана отырып, әлеуметтік маңызы бар процестер мен проблемаларды талдау дағдылары; тарихи ойлау мәдениеті, ақпаратты жалпылау, талдау, қабылдау қабілеті; оқиғалардың себептері мен салдарын тарихи сипаттау және талдау әдістері, Шығыс және Батыс елдерінің дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын тарихи талдау әдістері.</p>
	Жаңа кезеңдегі Азия және Африка елдерінің тарихы	<b>5 семестр</b>	<p><b>Білу:</b></p> <p>жаңа уақыт кезеңіндегі Азия және Африка елдерінің тарихындағы негізгі оқиғалар, құбылыстар, процестер; жаңа уақыт кезеңіндегі елдер тарихындағы негізгі оқиғалардың себептері, барысы мен салдары; тарихнамадағы жаңа уақыт кезеңіндегі Азия және Африка тарихындағы негізгі тарихи оқиғаларды бағалау; жаңа уақыт кезеңіндегі елдер тарихындағы оқиғалар туралы мәліметтердің негізгі дереккөздік базасы; тарихи ақпаратты сыни талдау; қазіргі заманның өзекті мәселелерін бағалау кезінде тарихи зерттеулердегі жаңа уақыт кезеңіндегі Азия мен Африка тарихы бойынша негізгі материал;</p> <p><b>Меңгеру:</b></p> <p>жаңа уақыт кезеңінде Азия және Африка тарихы бойынша дереккөздерді іріктеуді жүзеге асыру; кәсіби қызмет саласындағы міндеттерді шешу кезінде жаңа уақыт кезеңіндегі елдер тарихы бойынша оқиғаларды, құбылыстарды, процестерді талдау мен түсіндіруді жүзеге асыру; негізгі тарихнамалық тұжырымдамаларды талдауды жүзеге асыру; қазіргі уақыт кезеңінде Азия және Африка мемлекеттерінің дамуының негізгі тетіктерін, факторлары мен үрдістерін анықтау; жаңа уақыт кезеңіндегі елдер тарихындағы оқиғаларды, құбылыстарды, процестерді түсіну; тарихи деректерге</p>

				<p>сыни баға беру, тарихи зерттеу тақырыбы бойынша пікірталас жүргізу.</p> <p><b>Дағды:</b> салыстырылатын тарихи процестер мен оқиғалардың ортақ белгілері мен айырмашылықтарын анықтау; кәсіптік және әлеуметтік міндеттерді шешу үшін ақпаратпен (ақпараттық кешендермен, көздермен) жұмыс істеу; Азия мен Африка елдерінің жаңа тарихы бойынша базалық материалды пайдалана отырып, әлеуметтік-маңызды процестер мен проблемаларды талдау дағдылары; тарихи ойлау мәдениеті, жалпылау, талдау, қабылдау қабілеті мақсаттар қою және оған қол жеткізу жолдарын таңдау; ғылыми зерттеулер мен жарияланымдарды жүйелеу негіздері; тарихи процесті салыстырмалы және жүйелі талдау дағдылары; Азия мен Африка елдерінің дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын зерттеу бойынша зерттеу қызметінің негіздері;</p>
<b>11.</b>	<b>Арнайы құзыреттер</b>	Қазақстанның жаңа заман тарихы	<b>5 семестр</b>	<p><b>Білу:</b> жаңа тарих кезеңіндегі қазақ қоғамының дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын, тарихи дәуірдің хронологиялық шеңберлері, әлемдік тарихи процестің ғылыми кезеңділігінің критерийлерін; тарихтың жаңа кезеңіндегі оның өңірлік және жергілікті ерекшеліктерімен әлемдік тарихи процестің жалпы көрінісін; қоғамдық мәселелер – тарихтың, таптық стратификацияның, қазақ қоғамының шаруашылығының жаңа кезеңіндегі Қазақстанның саяси дамуын, рухани мәдениеттің дамуын, қазақ хандығының Ресей империясының отаршылдық қосымшасына айналу процестерін, Еуразия халықтарының тарихымен өзара байланыста және өзара іс-қимылда Қазақстан аумағында болған тарихи оқиғалар, XVII-XIX ғғ. Халықаралық қатынастар жүйесіндегі Қазақстанның орны, негізгі фактілер мен құбылыстар, тарихтың жаңа кезеңіндегі Қазақстан аумағындағы тарихи процестің тұтастығын, қозғаушы күштері мен заңдылықтарын сипаттай білу;</p> <p><b>Меңгеру:</b> тарихтың жаңа кезеңіндегі экономикалық, саяси, мәдени көріністеріндегі Қазақстан аумағындағы тарихи құбылыстар мен процестерді талдау және түсіндіру; тарихи дереккөздер негізінде қоғамдық өмірдің тарихи фактілерін, оқиғалары мен құбылыстарын салыстырмалы талдауды жүзеге асыру; кәсіби қызмет саласындағы міндеттерді шешу кезінде тарихи дереккөздерді, тарихи фактілерді, тарихи ақпаратты іріктеуді, талдауды және түсіндіруді жүзеге асыру; кәсіби қызметте тарих ғылымының теориясы мен әдіснамасы туралы білімді базалық деңгейде қолдану; тарихилық принципі негізінде тарихи өткенді талдай білу;</p> <p><b>Дағды:</b> тарихи ғылымның ғылыми категориялық-тұжырымдамалық аппаратын қолдану</p>

			дағдылары; Қазақстан тарихы мен дамуындағы жалпы және ерекше жаңа кезеңді анықтау; оқиғалардың себептері мен салдарын тарихи сипаттау және талдау әдістері, қазақ қоғамдарының дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын тарихи талдау әдістерін; тарихи дереккөздер мен құжаттарды талдау негіздері, ғылыми зерттеулер мен жарияланымдарды жүйелеу негіздері; салыстырмалы және тарихи процесті жүйелі талдау; Қазақстан дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын зерделеу, ғылыми әдебиеттерді іріктеу және зерттеу қызметінде пайдалану жөніндегі зерттеу қызметінің негіздері;
	Қазақстанның жаңа заман тарихындағы өзекті мәселелері	<b>5 семестр</b>	<p><b>Білу:</b> тарихтың жаңа кезеңіндегі қазақ қоғамының дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтары, тарих ғылымының базалық терминологиясы, тарихи процестер мен құбылыстардың мәнін түсінудің негізгі тәсілдері; жаңа уақыттағы Қазақстан тарихын зерделеудегі өзекті мәселелер, Қазақстан аумағы шегіндегі тарихи процестің тұтастығы, Қазақстанның жаңа тарихтың әлемдік ағымына енуі; басым проблемалар шеңбері: қазақтардың менталитеті, эволюциясы дәстүрлер, әдет-ғұрыптар, заңның, құқықтың және биліктің, қазақтар қоғамының қазіргі заманға айналуы; Қазақстанның құрлықтық колонияға айналуы, дворяндар мен қазақ халқы мемлекеттік дербестіктен қалай айырылды; тарихи процесті зерделеуге өркениеттік тәсіл туралы білім мен түсінікті қолдану, өркениеттің күрделі тәуелділіктері мен сабақтастығы жүйесін анықтау, мемлекеттіліктің тарихи нысандарының қалыптасу, даму тетіктерін, мемлекеттік-құқықтық институттардың, көшпелі өркениеттердің эволюциясын түсіндіру;</p> <p><b>Меңгеру:</b> тарихи өткенді тарихилық, ғылыми принцип негізінде талдау; тарихи құбылыстар мен олардың экономикалық, саяси, мәдени көріністеріндегі процестерді талдау және түсіндіру; тарихи дерек көздеріне негізделген қоғамдық өмірдің тарихи фактілерін, оқиғалары мен құбылыстарын салыстырмалы талдауды жүзеге асыру; жаңа кезеңнің отандық тарихы саласындағы өзекті мәселелер мен тұжырымдамаларды айқындау, іріктеуді, тарихи фактілер, тарихи ақпаратты кәсіби қызмет саласындағы міндеттерді шешу кезіндегі тарихи дереккөздерді талдауды және түсіндіруді жүзеге асыру;</p> <p><b>Дағды:</b> тарихтың жаңа кезеңіндегі қазақ қоғамының дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын зерделеу жөніндегі зерттеу қызметінің негіздері; ғылыми әдебиетті іріктеу және зерттеу қызметінде пайдалану дағдылары; тарихи дереккөздер мен құжаттарды талдау негіздері, ғылыми зерттеулер мен жарияланымдарды негіздерін жүйелеу; жаңа уақыт кезеңіндегі тарихи процесті салыстырмалы және жүйелі талдау</p>

12.	Арнайы құзыреттер	Тарихты оқытудағы инновациялық технологиялар	6 семестр	<p>дағдылары;</p> <p><b>Білу:</b> білім беру мазмұнын жаңарту шеңберіндегі білім беру жүйесін дамытудың қазіргі тенденцияларын; мектептегі тарихи білім беруді құру принциптерін; тарих сабағында педагогикалық процесті жобалау технологияларын, білім беру процесін ұйымдастырудың инновациялық әдістемелерін әзірлеу принциптерін; оқытудың инновациялық технологияларының педагогикалық бағытын білу, өйткені ол тарихты оқыту арқылы оқыту мен тәрбиелеуді жүзеге асырады;</p> <p><b>Меңгеру:</b> инновация, инновациялық үдерістер ұғымдарын ажырату; білім берудегі инновациялардың теориялық-әдіснамалық аспектілерін анықтау; білім алушыларды тиімді ынталандыру үшін жағдай жасау мақсатында педагогикалық үдеріске инновациялық тәсілдерді енгізу; жеке тұлғаға бағдарланған оқыту, сыни ойлау технологияларын меңгергендігін көрсету;</p> <p><b>Дағдылану:</b> инновациялық сабақтарды өткізудің теориялық және практикалық негіздерін білім беру процесін ұйымдастырудың инновациялық әдістемелерін жобалау және әзірлеу тәсілдері; тарихты оқытудың инновациялық технологияларымен білім беру процесін құру әдістемесі; тарихты оқытуда инновацияларды пайдалану дағдылары; жаңартылған білім беру бағдарламасы бойынша сабақтардың логикалық схемаларын, конспектілерін жасау; инновациялық сабақтардың әртүрлі түрлерін дайындау және өткізу әдістемесі;</p>
13.	Арнайы құзыреттер	Батыс және Шығыс елдерінің қазіргі заман тарихы	6 семестр	<p><b>Білу:</b> тарихи процестің қозғаушы күштері мен заңдылықтары; XX-XXI ғасырдың басындағы әлемнің мемлекеттік, әлеуметтік-экономикалық және әскери – саяси ұйымындағы адамның орны; Шығыс пен Батыстың мәдениеттері мен өркениеттерінің олардың өзара әрекеттесуіндегі әртүрлілігі; тарихи таңдау проблемалары төңірегіндегі күрестің сипаты және тарихтың белгілі бір кезеңінде белгілі бір күштердің жеңіске жету себептері; ең маңыздылары әлеуметтік процестер, олардың әлемдік қоғамдастықтағы даму тенденциялары; әлемдегі негізгі мәдени-тарихи жетістіктер; қазіргі кездегі елдердің қоғамдық даму оқиғаларының негізгі кезеңдері; қазіргі уақытта Батыс және Шығыс елдеріндегі әлеуметтік процестердің ерекшелігі;</p> <p><b>Меңгеру:</b> Шығыс және батыс елдерінің тарихи материалы негізінде қоғамдық өмірдің фактілері мен құбылыстарына салыстырмалы талдау жүргізу; әртүрлі елдердің қоғамдық ұйымы мен мәдениетінің ерекшеліктерін анықтау; елдер туралы тарихи ақпаратты талдау,</p>

			<p>Еуропа және шығыс елдерінің тарихи даму модельдерін салыстыру, талдау және жобалау, қазіргі уақытта елдердің даму ерекшеліктерін анықтау</p> <p><b>Дағды:</b>  қазіргі кездегі шығыс және батыс елдерінің саяси, әлеуметтік-экономикалық процестері мен проблемаларын талдау дағдылары, тарихтың жаңа кезеңіндегі Шығыс және Батыс елдерінің дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын зерделеу жөніндегі зерттеу қызметінің негіздері; ғылыми әдебиеттерді іріктеу және зерттеу қызметінде пайдалану дағдылары; тарихи дереккөздер мен құжаттарды талдау негіздері, ғылыми зерттеулер мен жарияланымдарды жүйелеу; қазіргі уақыт кезеңіндегі тарихи процесті салыстырмалы және жүйелі талдау дағдылары;</p>
	Азия және Африка елдерінің қазіргі заман тарихы	<b>6 семестр</b>	<p><b>Білу:</b>  Азия мен Африка елдерінің жаңа тарихы бойынша базалық материал (ұғымдар, атаулар, күндер); ескі әлеуметтік-экономикалық құрылымды бұзу және оны қайта құру процесінің мазмұны мен сипаты; ХХ ғасырдың соңғы тарихының өзекті мәселелері – ХХІ ғасырдың басы, Азия мен Африканың жетекші елдерінің дамуының негізгі заңдылықтары; олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтары; дәстүрлі әлеуметтік-экономикалық құрылымды жаңғыртудың себептері мен процесі Шығыс қоғамдарының тарихи дамуының жалпы заңдылықтарын анықтау (Жапония, Қытай, Корея, Үндістан, Иран, Түркия, араб елдері); ХХ ғасырдағы Шығыс елдерін отарсыздандырудың салдары, постколониалдық кезеңдегі даму жолдарын таңдау және жаһандану жағдайындағы Шығыс пен Африканың жетекші мемлекеттерінің қазіргі жағдайы; дамушы мемлекеттердің саяси, әлеуметтік-экономикалық дамуы мен модернизациялық жаңаруының нұсқалары; тарихи дереккөздер мен ғылыми зерттеулердің нәтижелері арқылы тарихи шындықты қайта құрудың негізгі әдістері; пікірталас және толық шешілмеген мәселелер адамзаттың соңғы тарихы және Азия мен Африка елдерінің тарихы.</p> <p><b>Меңгеру:</b>  Азия және Африка елдерінің қазіргі заманғы тарихы бойынша фактілерді бағалау және олармен жұмыс істеу; картамен жұмыс істеу; Шығыс пен Африканың жаңа тарихы субъектілерінің қызметін сипаттау және бағалау; қолда бар дәлелдемелерді талдау және ғылыми көзқарастардың кең спектрін зерттеу негізінде пайымдаулар тұжырымдау; зерттелетін курстың негізгі тарихнамалық мәселелеріне баға беру; елдер туралы тарихи ақпаратты талдау, салыстыру, талдау және Африка және шығыс елдерінің тарихи даму модельдерін жобалау, қазіргі уақытта елдердің даму ерекшеліктерін анықтау; семинар сабақтары, ғылыми-зерттеу қызметі үшін материалды іріктеу, талдау және объективті түсіндіру.</p>

				<p><b>Дағды:</b>  тарихтың қазіргі кезеңіндегі Азия және Шығыс елдерінің тарихы бойынша дереккөздерді іріктеу әдістерімен; кәсіби қызмет саласындағы міндеттерді шешу кезінде қазіргі уақыт кезеңіндегі Азия және Африка елдерінің тарихы бойынша оқиғаларды, құбылыстарды, процестерді талдау және түсіндіру дағдыларымен; тарихнамалық тұжырымдамаларды талдау, мемлекеттердің дамуының негізгі тетіктерін, факторлары мен үрдістерін анықтау; тарихи деректерді (оқиғаларды) бағалау, құбылыстар, процестер); тарихи дереккөздердің әртүрлі түрлерімен кешенді жұмыс істеу дағдылары; Азия мен Африканың соңғы тарихы туралы тарихи ақпаратты түсіну, талдау және баяндау қабілеті.</p>
14.	<b>Арнайы қызыреттер</b>	Қазақстанның қазіргі заман тарихы	<b>6 семестр</b>	<p><b>Білу:</b>  Қазақстан қоғамының тарихтың жаңа кезеңіндегі дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтары, тарихи процестер мен құбылыстардың мәнін түсінудің негізгі тәсілдері; қазіргі кезеңдегі оның өңірлік және жергілікті ерекшеліктерімен әлемдік тарихи процестің жалпы бейнесі; тарихи процестің тұтастығын, Қазақстан тарихының жаңа кезеңіндегі тарихи процестің қозғаушы күштері мен заңдылықтарын сипаттайтын негізгі фактілер мен құбылыстар; тарихи оқиғалар XX-XXI ғғ. тарих ғылымының қазіргі заманғы әдіснамалық тәсілдері, Қазақстандағы кеңестік жүйенің даму процестері мен дағдарысы, Тәуелсіз ҚР-ның қалыптасуы, саяси жаңғырудың негізгі бағыттары, саяси жүйенің эволюциясы, егемен мемлекеттің әлеуметтік-экономикалық және мәдени саясатының жетекші бағыттарын білу;</p> <p><b>Менгеру:</b>  Қазақстан тарихының жаңа кезеңіндегі олардың экономикалық, саяси, мәдени көріністеріндегі тарихи құбылыстар мен процестерді талдау және түсіндіру, тарихи процесті зерделеуге өркениеттік тәсіл туралы білім мен түсінікті қолдану, тәуелсіз мемлекеттіліктің қалыптасу және даму тетіктерін, мемлекеттік-құқықтық институттардың эволюциясын түсіндіру, себеп-салдарлық байланыстарды, салыстырылатын тарихи процестердің жалпы белгілері мен айырмашылықтарын анықтау; кәсіби қызмет саласындағы міндеттерді шешу кезінде тарихи дереккөздерді, тарихи фактілерді, тарихи ақпаратты іріктеуді, талдауды және түсіндіруді жүзеге асыру; тарихи дереккөздер негізінде қоғамдық өмірдің тарихи фактілерін, оқиғалары мен құбылыстарын салыстырмалы талдауды жүзеге асыру;</p> <p><b>Дағды:</b>  тарихи пәннің категориялық - тұжырымдамалық аппараты; қазақстандық қоғам дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын тарихи талдау әдістері; тарихи дереккөздер мен құжаттарды талдау негіздері, ғылыми зерттеулер мен</p>

				жарияланымдарды жүйелеу негіздері; тарихтың жаңа кезеңіндегі Қазақстан тарихы мен дамуындағы жалпы және ерекше нәрсені анықтау дағдылары; тарихи процесті салыстырмалы және жүйелі талдау дағдылары; Қазақстан қоғамының даму қазақстандық қоғам дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын зерделеу; ғылыми әдебиеттерді іріктеу және зерделеу және оны оқу және зерттеу қызметінде пайдалану дағдылары;
	Қазақстанның қазіргі заман тарихының өзекті мәселелері	<b>6 семестр</b>	<p><b>Білу:</b>  ұлттық тарихтың басымдықтары, ұлттық тарих проблемаларын өзектендіру мәселелері, Қазақстанның қазіргі тарихын зерделеудің негізгі әдістері, Отан тарихын зерделеудегі жаңа тұжырымдамалық тәсілдер; қазіргі Қазақстан тарихының негізгі кезеңдері; кеңестік жүйенің ықпалымен қазақстандық қоғамның трансформация процестерін, оның әлеуметтік – саяси қайта құруларын, дүниежүзілік және еуразиялық тарихи үдеріс контекстінде тәуелсіз қазақстандық мемлекеттіліктің қалыптасуының тарихи негіздері мен кезеңдері мен проблемаларын, мемлекеттілік нысандарының эволюциясын, жеделдетілген жаңғырту кезеңіндегі қазақстандық даму моделінің мазмұнын, тарихи-мәдени дамудың үздіксіздігі мен сабақтастығы туралы, этноәлеуметтік үдерістер, әлеуметтік үдерістер туралы түсіну саясатты, оның өзгеру бағыттары мен тетіктерін; қала мен ауылдың күнделікті өмірінің ерекшеліктерін; тарихи процеске жаңа көзқарас; қазіргі Қазақстанның оқиға тарихын жалпы әлемдік тарихи контекстке интеграциялау;</p> <p><b>Меңгеру:</b>  тәуелсіз мемлекеттің қалыптасу кезеңдеріндегі саяси, әлеуметтік-экономикалық, мәдени процестер заңдылықтары негіздерінің тарихи мазмұнын ашу; қазақстандық даму моделінің имманентті артықшылықтарын, ерекшеліктері мен маңыздылығын объективті және жан-жақты түсіну; қоғамдық-саяси процестерді талдау және оларға объективті баға беру қабілетін дамыту; әлемдік-тарихи процестер контекстінде қазіргі Қазақстанның тарихын бағалау; ең өзекті проблемаларды анықтау, Қазақстанның әлемдік әлеуметтік кеңістіктегі және тарихи уақыттағы орнын анықтау; тарихи өткеннің жекелеген құбылыстары мен оқиғаларын талдау, салыстырмалы-тарихи және ғылыми зерттеудің басқа да әдістері арқылы адамзат қоғамының дүниежүзілік-тарихи дамуының жалпы парадигмасымен байланыстыра білу.</p> <p><b>Дағды:</b>  қазіргі Қазақстанның күрделі тарихи процестерін, құбылыстары мен тарихи тұлғаларын зерделеудегі аналитикалық және аксиологиялық талдау дағдылары; тарихи танымның ғылыми әдісі, тарихи дереккөздермен, оқу және ғылыми әдебиеттермен, интернет-көздермен дағдылар, олардан ақпаратты алу және түсіндіру; тарихи процесті</p>	



				салыстырмалы және жүйелі талдау дағдылары; қазіргі заманның тарихи оқиғалары мен құбылыстарын сыни тұрғыдан түсіну қабілеті.
15	<b>Арнайы құзыреттер</b>	Тарихты оқытудағы критериалды бағалау және технологиялар	6 семестр	<p><b>Білу:</b> "оқу жетістіктерін критериалды бағалау" ұғымының мазмұндық сипаттамасы; оқу жетістіктерін бағалаудың өлшеу технологияларының ғылыми негіздері; оқушылардың оқу жетістіктерін белгілі бір критерийлермен салыстыруға негізделген, оқушылардың оқу–танымдық құзыреттілігін қалыптастыруға ықпал ететін процесс; бағалаудың модельдері мен мәні; оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау жүйесін меңгеру және енгізу; критериалды-бағдарланған оқытудың әдістемелік негіздері мен технологиялары, тұлғаға бағытталған оқыту кезіндегі бағалау жүйесінің ерекшеліктері, педагогикалық бағалау функциялары; педагогикалық бағалау функциялары, бағалау түрлері және жобалау технологиялары; формативті бағалауды оқу процесінің бөлігі ретінде білемін; жиынтық бағалау, бекітетін процесс ретінде белгілі бір кезеңдегі білім алушылардың оқу бағдарламасының мазмұнын меңгеру деңгейін анықтайды.</p> <p><b>Меңгеру:</b> критериалды бағалау технологиясы бойынша оқыту процесін сипаттау және ұйымдастыру; оқу процесінде бағалаудың өлшеу технологияларын қолдану; пәндік және метапәндік нәтижелерді бағалау критерийлерін жоспарлау; білім беру жүйесінің талаптарына жауап беретін критериалды бағалау жүйесін әзірлеу; әртүрлі жас топтарындағы балалардың дамуының, қарым-қатынасының, мінез-құлқының диагностикалық әдісін пайдалану; балалардың әртүрлі іс-әрекеттерін ұйымдастыру; пәндік нәтижелерді бағалауды жүзеге асыру ұсынылған критерийлер мен нормалар негізінде білім беру қызметі;</p> <p><b>Дағды:</b> білім алушылардың негізгі құзыреттерін қалыптастыра отырып, бағалау және өзін-өзі бағалау тетігі; бағалаудың өлшеу технологияларының педагогикалық әдіснамалық негіздерін меңгеру, оқушыларды тарих пәндері бойынша бағалаудың өлшеу технологияларының жаңа нысандары мен дамуын; дамытушылық бақылау сабақтарын жобалау мен өткізудің ерекшелігі, функциялары мен әдістемесін; қалыптастырушы және жиынтық бағалау техникасын; білімді бақылауды ұйымдастыру қағидаттарын, бағалау мақсаттарын меңгеру;</p>
		Тарихты оқытудағы IT	6 семестр	<p><b>Білу:</b> білім беру мекемесінің білім беру ақпараттық ортасын, оның құрамдас бөліктерін: білім беруді ақпараттандыруды, оқытудың ақпараттық технологияларды, дәстүрлі және заманауи педагогикалық технологияларды; ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың мәні мен түрлерін, олардың қазіргі білім беру ұйымының білім беру</p>

				<p>қызметіндегі орның; білім алушылардың білім беру мақсаттарына қол жеткізуі үшін жағдайлар жасаудағы АКТ рөлін, тарихты оқыту процесін технологияландыру шарттарын, инновациялық технологияларды зерттеуін сипаттау. Тарихты оқыту тәжірибесінде цифрлық технологияларды қолдану білу.</p> <p><b>Меңгеру:</b> оқу процесіне жаңа ақпараттық технологияларды енгізу; тарихты оқытуда дәстүрлі және инновациялық әдістерді қолдану, тарихты оқытуда аудиовизуалды құралдарды қолдану; білім алушылардың өзіндік жұмысы процесінде ІТ-технологияларды қолдану; тұлғаның жас ерекшелік дамуының жалпы және ерекше заңдылықтары мен ерекшеліктеріне сәйкес келетін заманауи ақпараттық технологияларды пайдалана отырып, оқу-тәрбие процесін жобалау; оқу-тәрбие процесінде білім беру процесінде заманауи білім беру электрондық ресурстары;</p> <p><b>Дағды:</b> кәсіби ақпарат көздерінде бағдарлау дағдыларын (журналдар, сайттар, білім беру порталдары), электрондық кітапханалардың ақпараттық ресурстарының каталогтарын пайдалану дағдыларын игеру; теориялық және практикалық материалға қашықтықтан қол жеткізуді көрсету; инклюзивті оқытуда ІТ-технологияларды қолдану; пән бойынша сыныптан тыс жұмыста ІТ-технологияларды пайдалану; тарихты қашықтықтан оқытуды ұйымдастыру, чаттар мен бейнеконференциялар форумдары арқылы қарым-қатынасты ұйымдастыру.</p>
16	<b>Арнайы құзыреттер</b>	Орта білім беру жүйесіндегі заманауи тарих курсы	6 семестр	<p><b>Білу:</b> "Тарихты" оқу пәні құралдарымен білім алушыларды оқытудың, тәрбиелеудің және дамытудың жалпы стратегиясын; тарих курсының жалпы сипаттамасын, мектептегі білім беру жүйесіндегі "тарих" пәнінің орның түсіну; мектептегі тарихи білім берудің мақсатын; орта білім беру жүйесі деңгейлеріндегі тарихты зерделеу міндеттерін; тарих пәнінің мазмұнын; мектептегі тарихи білім беруді жаңартудағы заманауи үрдістерін; жаңартылған білім беру бағдарламасы бойынша 5 және 7 сынып пән мұғалімдерін даярлау; негізгі орта мектеп пәндерін оқытудағы өзгерістерін, оқытудың жаңа тәсілдері туралы (құндылық-бағдарланған, белсенділік, тұлғаға бағдарланған және коммуникативтік) білу; күтілетін нәтиже түріндегі оқыту мақсаттарын, оқу бағдарламасында тақырыптарды құрудағы спиральді тәсілдерімен танысу, тарихи тұжырымдамалар негізінде оқытудың күтілетін нәтижелерін жоспарлау, оқытуды саралау, критериялды бағалау жүйесін енгізу.</p> <p><b>Меңгеру:</b> Қазақстан Республикасының мектептегі тарихи білім беру мазмұнын жаңарту саласындағы қазіргі заманғы үрдістерді талдау; оқу процесін оқушылар әр сабақта</p>

			<p>тарихи және сыни ойлау қабілеттері мен дағдыларын дамыта алатындай етіп ұйымдастыру; отандық тарихқа да, шет елдер мен халықтар тарихына да тарихты ғылыми түсінуді және құрметпен қарауды қалыптастыруды қамтамасыз ету; "Тарих" пәндерін оқыту процесін ұйымдастыру, тарихи тұжырымдамалар (ұғымдар) негізінде" және "Дүниежүзілік тарих"; спиральді оқу бағдарламасының артықшылықтарын пайдалана білу;</p> <p><b>Дағды:</b></p> <p>тарихты оқытудың жаңа тәсілдерін ( құндылық-бағдарланған, белсенділік, тұлғалық-бағдарланған және коммуникативтік) игеру; алты тарихи тұжырымдама негізінде "Қазақстан тарихы" және "Дүниежүзілік тарих" пәндеріне оқытуды ұйымдастыру әдістемесі; білім беру бағдарламасын құрудың спиральді тәсілін; оқушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың ашық жүйесінің әдістемесін; қысқа мерзімді сабақ жоспарын жасау дағдыларын меңгеру;</p>
	Тарихи білім берудің заманауи моделі	6 семестр	<p><b>Білу:</b></p> <p>тарихи білім берудің және қоғамдық тәрбиенің ұлттық басымдықтары мен құндылықтарын білу; жалпы білім беру процесін ұйымдастыру ретінде тарихи білім берудің қазіргі моделі туралы, білім беру кеңістігін ұйымдастырудың ерекше тәсілі ретінде белгілі бір ғылыми тәсілді іске асыру ретінде; мектептегі тарихи білім беруді жаңартудың қазіргі тенденцияларымен танысу; қазіргі инновациялық процестер контекстіндегі тарихи білім беруді жаңарту және реформалау бағыттарын; мектептегі тарихи білім берудің мақсаттары мен міндеттерін, мектептегі тарихи білім берудің негізгі мазмұндық желілерін; мектептегі тарихи білім беруді жаңарту үрдістерін; тарихи білім берудің қазіргі заманғы тұжырымдамасын; тарихты ұсынудың әртүрлі деңгейлері-дүниежүзілік тарихын, мемлекеттер мен халықтар тарихын, отандық және аймақтық тарихты, мектептегі тарихты оқыту бағдарламаларының мазмұнын; мектептегі тарихты оқыту тәсіліндегі өзгерістерді білу және танысу.</p> <p><b>Меңгеру:</b></p> <p>тарихи білім беру мен қоғамдық тәрбиенің ұлттық басымдықтары мен құндылықтарын қолдану; білім алушыларда жалпы білім беру процесін ұйымдастыру ретінде тарихи білім берудің қазіргі заманғы моделі туралы идеяларды қалыптастыру; алты тарихи тұжырымдама (ұғым) негізінде "Қазақстан тарихы" және "Дүниежүзілік тарих" пәндеріне оқыту процесін ұйымдастыра білу; педагогикалық үдеріске оқытудың инновациялық технологияларын енгізе білу білім алушыларды тиімді ынталандыру үшін жағдай жасау мақсаты; тартылатын Тарихи материалдың біртұтас мазмұнына қатысты талапты сақтау; оқушыларда: Тарихи ойлаудың негіздерін қалыптастыру; тарихи процестің негізгі ұғымдарын, категориялары мен заңдарын және тарихи таным</p>

				<p>теориясы бойынша түсініктерді білу; білім беру бағдарламасының элементтерін жобалай білу, оқытудың дидактикалық мақсаттары мен міндеттерін тұжырымдай білу және оларды білім беру процесінде іске асыра білу;</p> <p><b>Дағды:</b></p> <p>білім беру ортасын құру, білім алушылардың рухани-адамгершілік тәрбиесін жүзеге асыру дағдылары; тарихты оқытудың интерактивті әдістерін, мектеп тарих курстарының тәрбиелік мүмкіндіктерін пайдалану; заманауи ақпараттық технологияларды пайдалана отырып, оқу-тәрбие процесін жобалау; инновациялық педагогикалық тәжірибені зерделеу және қолдану дағдылары, педагогикалық қызметке жоғары мотивация, өзін-өзі тәрбиелеуге және өзін-өзі жүзеге асыруға ұмтылу; тарихи білім берудің Мектеп практикасына жаңа педагогикалық технологияларды, оның ішінде интернет ресурстарын пайдалануға негізделген технологияларды енгізу.</p>
17	<b>Арнайы құзыреттер</b>	Қазақстан тарихының тарихнамасы мен деректануы	<b>7 семестр</b>	<p><b>Білу:</b></p> <p>деректану теориясы мен әдіснамасының негіздерін, тарихи дереккөздерді жіктеу және жүйелеу негіздерін, Қазақстан тарихы бойынша дереккөздердің негізгі кешендерін, тарихи дереккөздерді зерттеу әдісінің жалпы ғылыми және тарихи әдіснамадан өзара тәуелділігін түсіну; Отандық тарихнаманың қалыптасуы мен даму кезеңдерін, тарихтың әртүрлі кезеңдеріндегі тарихи білімнің даму деңгейін, тарихнаманың негізгі ұғымдарын; қазіргі тарихнамадағы негізгі бағыттарын, олардың теориялық Қазақстан тарих ғылымының негіздері мен әдістерін, дәстүрлері мен мәселелерін білу.</p> <p><b>Меңгеру:</b></p> <p>зерттеу жұмысында деректанулық талдау әдістерін тиімді пайдалану, зерттеу жұмысында тарихнамалық талдау әдістерін тиімді пайдалану, тарихнамалық талдаудың ғылыми әдіснамасы мен әдістері негізінде тарихи зерттеулерді талдау; курстың негізгі теориялық ұғымдарымен еркін жұмыс істеу; тарихнамалық фактілерді жүйелеу және осы негізде дәлелді тұжырымдар қалыптастыру; тарихи мектептер мен бағыттарды қалыптастыру процесін зерттеу процесінде пәнаралық тәсілдерді қолдану; тарихи ғылым эволюциясы мен Қазақстанның қоғамдық-саяси дамуын кешенді талдау негізінде белгілі бір тарихшының тарихи тұжырымдамасының маңыздылығын айқындау, болашақ кәсіби қызметте осы пән бойынша базалық білімді пайдалану;</p> <p><b>Дағды:</b></p> <p>тарихи әдебиетті іріктеуге ғылыми көзқарас, Қазақстан тарихы бойынша дереккөздерді ішкі және сыртқы сынау дағдыларын, тарихнамалық фактілерді талдау дағдыларын, тарихи әдебиетті дербес тарихнамалық талдау дағдыларын, тарихшылардың тарихи тұжырымдамаларындағы белгілі бір тарихи процестерді бағалау тәсілдеріндегі жалпы тенденцияларды да, өзіндік ерекшеліктерді де анықтау дағдыларын игеру,</p>

				тарихнамалық тілдерді түсіндіру және талдау дағдыларын, тарих ғылымының тарихы туралы ақпаратты жинау және талдау дағдыларын игеру, оқу, оқыту және зерттеу қызметінде алған білімдерін көрсете білу.
	Деректану және тарихнама	7 семестр	<p><b>Білу:</b> деректану теориясы мен әдіснамасының негіздерін, тарихи дереккөздерді жіктеу және жүйелеу негіздерін, тарих бойынша дереккөздердің негізгі кешендерін, тарихи дереккөздерді зерттеу әдісінің жалпы ғылыми және тарихи әдіснамадан өзара тәуелділігін; тарихнаманың қалыптасуы мен даму кезеңдерін, тарихтың әртүрлі кезеңдеріндегі тарихи білімнің даму деңгейін, тарихнаманың негізгі ұғымдарын; қазіргі тарихнамадағы негізгі бағыттарын, олардың теориялық негіздері мен әдістерінің ерекшеліктерін, оның дамуының әртүрлі кезеңдеріндегі тарих ғылымының дәстүрлері мен мәселелерін, тарих ғылымының дамуындағы тарихнамалық және деректанулық зерттеулердің орны, тарихнама мен деректанудың өзара байланысын, тарих саласындағы тарихи дереккөздермен және тарихнамалық әдебиеттермен жұмыс туралы идеялар және әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдардың сабақтас салаларын, тарих ғылыми тарихнамалық және деректану мектептері мен бағыттарын қалыптастыру;</p> <p><b>Меңгеру:</b> зерттелетін мәселе бойынша тарихнамалық әдебиеттер мен тарихи дереккөздерді анықтау, жіктеу және жүйелеу, тарих ғылымының дамуындағы тарихнамалық және деректанулық зерттеулердің орнын анықтау, әлеуметтік-экономикалық, саяси-идеологиялық және мәдени-психикалық детерминанттарды анықтау және талдау, тарихтың әртүрлі кезеңдеріндегі тарихи ойдың дамуын бағалау, тарихи ғылымның эволюциясы мен өзгеруінің ішкі және сыртқы факторларының арақатынасын анықтау ойлар; тарихнама мен деректанудың тарихпен сабақтас ғылымдардағы тарихи білімнің дамуымен байланысын анықтау және қадағалау; зерттеу жұмысында деректану және тарихнамалық талдау әдістерін тиімді пайдалану, курстың негізгі теориялық ұғымдарымен еркін жұмыс істеу;</p> <p><b>Дағды:</b> тарихи дереккөздерді ішкі және сыртқы сынау дағдыларын, деректану және тарихнамалық фактілерді талдау дағдыларын, тарихшылардың тарихи тұжырымдамаларындағы белгілі бір тарихи процестерді бағалау тәсілдеріндегі жалпы тенденцияларды да, бірегейлікті де анықтау дағдылары игеру, тарихнамалық тілдерді түсіндіру және талдау дағдыларын, тарих ғылымының тарихы туралы ақпаратты жинау және талдау дағдыларын игеру, оқытушылық және зерттеу қызметінде алған білімдерін оқу процесінде меңгеру.</p>	

18	<b>Арнайы құзыреттер</b>	Әлемдік қауымдастықтағы Қазақстан Республикасы	<b>7 семестр</b>	<p><b>Білу:</b>  ҚР сыртқы саясатының қалыптасуы мен дамуының негізгі заңдылықтары мен тенденцияларын, Қазіргі кезеңдегі ҚР сыртқы саясатының дамуының негізгі тенденцияларын; көршілес мемлекеттермен, өзара байланыс пен өзара ықпалдастықтағы ҚР сыртқы саясатының бағыттарын; Қазақстанның әлемдік қоғамдастыққа кіру кезеңдерін білу, сыртқы саясатты қалыптастыру тетіктері және сыртқы саяси тұжырымдаманы құру, Қазақстанның геосаяси, геэкономикалық және геостратегиялық жағдайының ерекшеліктерін, Қазақстанның сыртқы саясатының Қазақстанның жекелеген елдермен ынтымақтастық нысандары мен әдістерінің алуан түрлілігі мен ерекшелігін; өңірлік ынтымақтастық, халықаралық және өңірлік қауіпсіздік мәселелерін; Қазақстанның сыртқы саяси қызметі үшін халықаралық ұйымдармен ынтымақтастықты кеңейтудің маңызын, ҚР-ның БҰҰ-дағы ұстанымын; әлемдік саясаттың теориялық және қолданбалы, аспаптық компоненттерін, олардың саяси шешімдерді дайындау мен қамтамасыз етудегі рөлі мен функцияларымен танусы;</p> <p><b>Менгеру:</b>  Қазақстан Республикасының сыртқы саясатына бағдарлануға; зерттелетін пәннің жалпы және нақты проблемаларын түсінуге; алған білімдерін Қазақстан Республикасының қазіргі жағдайын талдау кезінде пайдалануға; ҚР сыртқы саяси бағытын әзірлеу ерекшеліктерін талдауға; ҚР-ның жекелеген елдермен ынтымақтастығын дамытудың жетекші үрдістеріне; жекелеген елдермен ынтымақтастықтың негізгі нысандары мен әдістері туралы жүйелі түсінікке ие болуға, сонымен қатар халықаралық ұйымдармен; халықаралық саяси өмірді, Қазақстандағы геосаяси жағдайды, қазіргі әлемдегі ҚР орны мен мәртебесін түсіне білу;</p> <p><b>Дағды:</b>  Тарихи пәннің категориялық - тұжырымдамалық аппараты; ҚР сыртқы саясатының негізгі кезеңдерін тарихи талдау әдістерін; тарихи дереккөздер мен құжаттарды талдау негіздерін, ғылыми зерттеулер мен жарияланымдарды жүйелеу және негіздерін; тарихи процесті салыстырмалы және жүйелі талдау дағдыларын; ғылыми әдебиеттерді іріктеу және зерделеу және оны оқу және зерттеу қызметінде пайдалану дағдыларын игеру;</p>
		Тәуелсіз Қазақстанның тарихы	<b>7 семестр</b>	<p><b>Білу:</b>  тәуелсіз Қазақстанның қалыптасу тарихын; тәуелсіз Қазақстанды, олармен байланысты тәсілдердің, әдістер мен проблематиканы зерделеудегі әртүрлі ғылыми бағыттарын; дүниежүзілік және еуразиялық тарихи үдеріс контекстінде тәуелсіз қазақстандық мемлекеттіліктің қалыптасуының тарихи негіздерін мен кезеңдерін;</p>

				<p>жұмыс істеудің нақты себептерін, шарттары мен уақыт шеңберлерін, билік қатынастары мен мемлекеттік органдар механизмінің ішкі құрылымының ерекшеліктерін, олардың эволюциясы мен ауысу заңдылықтарын, Қазақстан Республикасының тәуелсіз және егемен мемлекет ретінде бекітілуі мен дамуының объективтілігі мен заңдылығын белгілеу процестерін, оның құқықтық жүйесінің қалыптасу процесін қадағалау.</p> <p><b>Меңгеру:</b>          Қазақстан дамуының алдыңғы кезеңдерінің егеменді, тәуелсіз ҚР-мен сабақтастығы мен өзара байланысын көрсету; қазіргі Қазақстанды, олармен байланысты тәсілдерді, әдістер мен проблематиканы зерделеудегі ғылыми бағыттарды талдау; Қазіргі Қазақстан тарихын зерттеудегі қазіргі теориялық-әдіснамалық перспективаларды талдау; Қазақстандағы тарихи-саяси процестер мен практикалар; имманентті артықшылықтарды объективті және жан-жақты түсіне білу, қазақстандық даму моделінің ерекшеліктері мен маңызы; Қазақстан Республикасының мемлекеті мен құқығының тарихы туралы тұтас түсінік қалыптастыру; Қазақстандағы мемлекеттік-құқықтық құбылыстар эволюциясының жалпы және ерекше заңдылықтары туралы тұтас түсінік қалыптастыру;</p> <p><b>Дағды:</b>          қазіргі Қазақстанның күрделі тарихи процестерін зерделеу кезіндегі аналитикалық және аксиологиялық талдау; тарихи танымның ғылыми әдісімен, Тарихи дереккөздермен, оқу және ғылыми әдебиеттермен, интернет-көздермен жұмыс істеу, олардан ақпаратты алу және түсіндіру; тарихи процесті салыстырмалы және жүйелі талдау дағдылары; қазіргі заманның тарихи оқиғалары мен құбылыстарын сыни тұрғыдан түсіну қабілеті.</p>
19	<b>Арнайы құзыреттер</b>	Дүниежүзі контекстіндегі көшпенділер тарихы	7 семестр	<p><b>Білу:</b>          әлемдік тарих контекстіндегі көшпенділікті зерттеудегі теориялық-әдіснамалық тәсілдерін, тұжырымдамалар және олардың эволюциясы-көшпелі қоғамның типологиялық талдауының әртүрлі тәсілдерін, тұжырымдамалары мен теорияларын; номадизм феноменінің, оның әртүрлі қоғамдар мен мәдениеттер арасындағы байланыс рөлін; көшпелі өндіріс әдісінің пайда болуы мен дамуының заңдылықтары мен ерекшеліктерін; көшпенділердің өндіретін экономиканың ерекше түрі ретінде өмір сүру және даму шарттарын; индустрияға дейінгі қоғамдар экономикасының мәселелерін; көшпенділердің сыртқы әлеммен қарым-қатынасының әлеуметтік алғышарттарын; дүниежүзілік тарих контекстіндегі көшпелі мемлекеттіліктің түрлерін, тенденциялары мен эволюциясының пайда болуын түсіну;</p> <p><b>Меңгеру:</b></p>

			<p>өндірістің көшпелі әдісінің пайда болуы мен дамуының негізгі заңдылықтары мен ерекшеліктерін тұжырымдау және жалпылау; көшпенділік құбылысын ашу, көшпенділіктің әртүрлі қоғамдар мен мәдениеттер арасындағы байланыстырушы буын ретіндегі рөлін анықтау; көшпелі қазақ қоғамының дамуының тарихи жолдарын қадағалау; көшпелі халықтардың экономикалық және мәдени өмірінің даму ерекшеліктерін көрсету; өндіруші экономиканың ерекше тәсілі ретінде көшпенділіктің мәнін ашу; тарихи-салыстырмалы әдісті пайдалана отырып зерттелетін проблемаларды талдауды жүзеге асыру; дүниежүзілік-тарихи дамудың жалпы және ерекше заңдылықтары мен парадигмаларының өзара байланысын айқындау;</p> <p><b>Дағды:</b> Қазақстан, Еуразиялық және әлемнің басқа өңірлеріндегі көшпелі қоғамдарды теориялық жалпылау және салыстырмалы талдау дағдыларымен; көшпенділік дамуының тарихи кезеңдерінің тұтас бейнесін ұсыну дағдыларын; қоғам мен тіршілік әрекетін ұйымдастырудың ерекше тәсілі ретінде көшпенділіктің мәнін зерттеу дағдыларын; тарихнамалық шолу, проблеманы зерделеу дәрежесін анықтау дағдыларын; ғылыми ақпаратты таңдау; ғылыми-зерттеу, оқу іс-әрекетінде және оқытуда пәннің теориялық білімін қолдану дағдыларын игеру;</p>
	Қазақтардың көшпенді өркениеті	7 семестр	<p><b>Білу:</b> әлемдік тарих контекстіндегі көшпенділікті зерттеудегі теориялық-әдіснамалық тәсілдерін, тұжырымдамалар және олардың эволюциясы-көшпелі қоғамды типологиялық талдау тәсілдерін, тұжырымдамалары мен теорияларының алуан түрлілігі; көшпенділік құбылысын, оның әртүрлі қоғамдар мен мәдениеттер арасындағы байланыстырушы буын ретіндегі рөлін; көшпенділік өндіріс тәсілінің пайда болуы мен дамуының заңдылықтары мен ерекшеліктерін; көшпенділіктің ерекше түрі ретінде өмір сүру және даму шарттары өндіретін экономика мәселелерін; индустрияға дейінгі қоғамдар экономикасының проблемаларын; көшпенділердің сыртқы әлеммен қарым-қатынасының әлеуметтік алғышарттарын; дүниежүзілік тарих контекстіндегі көшпелі мемлекеттіліктің түрлерін, пайда болу тенденциялары және эволюциясын білу;</p> <p><b>Дағды:</b> өндірістің көшпелі әдісінің пайда болуы мен дамуының негізгі заңдылықтары мен ерекшеліктерін тұжырымдау және жалпылау; көшпенділік құбылысын ашу, көшпенділіктің әртүрлі қоғамдар мен мәдениеттер арасындағы байланыстырушы буын ретіндегі рөлін анықтау; көшпелі қазақ қоғамының дамуының тарихи жолдарын қадағалау; көшпелі халықтардың экономикалық және мәдени өмірінің даму ерекшеліктерін көрсету; өндіруші экономиканың ерекше тәсілі ретінде көшпенділіктің</p>



				<p>мәнін ашу; тарихи-салыстырмалы әдісті пайдалана отырып зерттелетін проблемаларды талдауды жүзеге асыру; дүниежүзілік-тарихи дамудың жалпы және ерекше заңдылықтары мен парадигмаларының өзара байланысын айқындау;</p> <p><b>Дағды:</b> Қазақстан, Еуразиялық және әлемнің басқа өңірлеріндегі көшпелі қоғамдарды теориялық жалпылау және салыстырмалы талдау дағдыларымен; көшпенділік дамуының тарихи кезеңдерінің тұтас бейнесін ұсыну дағдыларын; қоғам мен тіршілік әрекетін ұйымдастырудың ерекше тәсілі ретінде көшпенділіктің мәнін зерттеу дағдыларын; тарихнамалық шолу, проблеманы зерделеу дәрежесін анықтау дағдыларын; ғылыми ақпаратты таңдау; ғылыми-зерттеуін, оқу іс-әрекетінде және оқытуда пәннің теориялық білімін қолдану дағдыларын игеру;</p>
20	<b>Арнайы құзыреттер</b>	Қазақ диаспорасының тарихи тағдыры	7 семестр	<p><b>Білу:</b> Қазақстанның гуманитарлық ғылымындағы тарихи – диаспорологияның қазіргі заманғы саланың қалыптасу және дамуын, диаспорология ұғымдары мен категорияларын, этникалық саясаттың негізгі ұғымдары - диаспора және ирреденттері, олардың теориялық-практикалық анықтамасы, қазақ диаспорасының қалыптасу процесінің кезеңдері және оның қазіргі жағдайын; мәселенің теориялық аспектілерін, қазақ диаспорасын қалыптастырған және дамытқан тарихи процестерді айқындау, әлеуметтік-шетелдегі қазақтардың экономикалық, саяси, психологиялық және мәдени-тұрмыстық мәселелерін; қазіргі әлеуметтік-экономикалық, саяси және мәдени өмірдегі өзгерістерге негізделген қазіргі этносаралық және этносаралық процестерін түсіну.</p> <p><b>Менгеру:</b> диаспорология ғылымының категориялық құрылымын ашу; тарихи құбылыстардың табиғатын, қазақ диаспорасын қалыптастырудың негізгі кезеңдерін талдау; тарихтың әртүрлі кезеңдеріндегі диаспоралардың қалыптасуының тарихи заңдылықтарын талдау; шетелде қазақ қоғамдастығын дамытудың өзекті мәселелерін жарыққа шығару; қазақ диаспорасының қазіргі заманғы дамуын ашу, диаспорология бойынша жетекші отандық және шетелдік мамандарды іріктеу және зерттеулермен жұмыс істеу; қоғамдағы этникалық процестерді түсінуді, мәдениеттердің әртүрлілігі мен айырмашылығын қабылдау қабілетін, толеранттылық пен төзімділікті, жанжалды жағдайларды шешу қабілетін көрсету; курстың білімін құрылымдай білу; зерттеу жұмысының әдістері мен әдістерін жасауға ықпал ету;</p> <p><b>Дағды:</b> отандық және шетелдік диаспорологиядағы диаспора проблемасына тарихнамалық тәсілдерін; диаспораның дамуы туралы: мәдениеттердің, өркениеттердің, әлеуметтік</p>

				тәжірибе нысандарының алуан түрлілігі мен өзара іс-қимылын, Қазақстанның әлемдік-тарихи үдерістегі орны туралы білімді меңгеру; оқыту курсының мазмұнын меңгеру, оқытудың инновациялық технологияларын меңгеру, ұлтаралық қатынастар саласындағы білімді практикалық қолдану дағдыларын игеру.
		Түркі халықтарының тарихы	7 семестр	<p><b>Білу:</b> түркі халықтарының тарихы мен мәдениетін, біртұтас процесстерді дүниежүзілік тарихтың құрамдас бөлігі ретінде; қазақтар мен Қазақстанның тарихын, түркі халықтары тарихының маңызды құрамдас бөлігі ретінде; орта ғасырлар мен қазіргі заманда түркі мемлекеттерінің қалыптасу процесін; деректану теориясы мен әдіснамасының негіздерін, түркі халықтары мен Қазақстан тарихы бойынша дереккөздерін; түркі халықтарының мәдениетін зерттеуге бірыңғай тұжырымдамалық тәсілдер Еуразия мен Қазақстан аумағындағы түркі тайпалары мен халықтарының қалыптасуындағы үдерістер мен құбылыстар туралы; түркі мәдениетінің құндылықтары және түркі өркениетіндегі Қазақстан мәдениетінің орны туралы; түркі халықтарының шығу тегінің тарихи тамырын; ерте ортағасырлық түркі мемлекеттік бірлестіктеріндегі саяси-экономикалық және мәдени процестердің негізгі негізгі ұғымдары мен мәнінің түсіну;</p> <p><b>Меңгеру:</b> түркі қауымдастығының бірлігін ашу, Отан тарихының туысқан халықтардың өткенімен және бүгінімен органикалық байланысын көрсету; түркі тайпалары мен халықтарының қалыптасу тарихын көрсету; Түркі әлемі идеясын ашу; түркі мемлекеттерінің қазіргі кезеңдегі қоғамдық-саяси өмірін қарастыру; өзінің кәсіби қызметінде әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдардың әдістерін қолдану; түркі тайпалары мен халықтарының тарихы туралы жаңа білім алу қазіргі заманғы білім беру технологияларын қолдана отырып; педагогикалық қызметте курстың білімі мен дағдыларын тиімді қолдануға ықпал ету; курстың білімін құрылымдай білу; зерттеу жұмысының әдістері мен әдістерін жасауға ықпал ету;</p> <p><b>Дағды:</b> дүниетанымдық сипаттағы жүйелі білім дағдыларын; түркі жазба ескерткіштері мен түркі халықтарының арнайы тарихи әдебиеттеріне ерекше назар аудара отырып, дереккөздермен - жазбаша, ауызша, этнографиялық, лингвистикалық, археологиялық практикалық жұмыс; түркі әлемін дамытудың нақты бейнесін игеру дағдыларын; оқыту курсының мазмұнын меңгеру, оқытудың инновациялық технологияларын меңгеру.</p>
21	<b>Арнайы</b>	Қазақстандағы кеңестік	7 семестр	<p><b>Білу:</b> "мәдени модернизация" теориялық-әдіснамалық тұжырымдамасы, оның Кеңес</p>

	<b>құзыреттер</b>	мәдениетінің модернизациясы( 20-80 жж. ХХҒ.)	өкіметінің жалпы стратегиясындағы орның; Кеңес мемлекетінің мәдени саясатының мазмұны мен негізгі мақсаттары мәдени революция идеяларының призмасы арқылы, мәдениет саласындағы жаңалықтардың кең спектрін, мәдени қайта құрудың көптеген нақты тарихи міндеттерін жүзеге асыру мәселелерін; қоғамның мәдени өмірі туралы нақты тарихи материалын білу; <b>Меңгеру:</b> тоталитарлық режим кезеңіндегі тарихи зерттеулерге сыни талдау жасау; мәдениет саласындағы тарихи өзгерістерді бағалау критерийлерін анықтау; нақты тарихи материалды жалпылау және жүйелеу мүмкіндігін; курстың әдіснамалық мәселелерін ашу; қарастырылып отырған кезеңдегі мәдени өзгерістердің нақты тарихи процесінің заманауи түсіндірмесін ұсыну, жеке ғылыми жұмыстың перспективаларын құру; <b>Дағды:</b> тарихи және тарихнамалық фактілерді талдау дағдыларын; зерттеу жұмысында тарихнамалық талдау әдістерін қолдануын; мәдени құрылыстың әртүрлі кезеңдеріндегі көптеген мәдени процестерді салыстырмалы-салыстырмалы талдау әдістемесін; мәдениет саласындағы социалистік өзгерістердің кеңестік тәжірибесін зерттеу мен бағалаудың заманауи тәсілдерін; қосымша кеңейтілген немесе терең білім алу дағдыларын игеру;
		Қазақстанның кеңестік модернизациясы	7 семестр <b>Білу:</b> Қазақ өлкесін кеңестік жаңғыртудың негізгі құрамдас бөліктері мен қажетті шарттарын, мақсаттары мен көздерін; тоталитаризмді бекітуін, Қазақстандағы индустрияландыру және ұжымдастыру саясатын талдау және өлкені кеңестік жаңғыртудың қайғылы салдары жағдайларында республиканың қоғамдық-саяси өмірінің тарихын зерделеу мәселелері бойынша кеңестікті, отандық және шетелдік тарихнаманың тұжырымдамалық ережелерін; тарихнамада Кеңес өкіметін орнату және өлкені "жаңғырту" мәселелері бойынша алынған ғылыми нәтижелерін, қазақ зиялылары өкілдерінің, ХХ ғасырдың 20-30-жылдарындағы партия және кеңес көшбасшыларының сөздері мен еңбектерін; жаңғыртудың тарихи маңызын білу. <b>Меңгеру:</b> Қазақстанда Кеңес өкіметін орнату және өлкені "жаңғырту" мәселелері бойынша зерттеулердің ғылыми нәтижелерін қазақ зиялылары өкілдерінің, ХХ ғ. 20-30 жылдардағы партия және кеңес көшбасшыларының еңбектерімен салыстыру; Қазақстанда Кеңес өкіметінің орнау тарихын зерделеу және өлкені "жаңғырту" бойынша әдіснамалық тәсілдердегі түбегейлі өзгерістерді қадағалау; проблемаларды зерттеудегі тұжырымдамалық үрдістерді анықтау тоталитаризм.; КСРО-ның қалыптасу тарихының тарихнамасын және Кеңес мемлекетінің репрессиялық саясатының

				<p>мәселелерін ұсыну; кеңестік тарихнамаға индустрияландыру және ұжымдастыру тарихына осы проблемалардың отандық және шетелдік тарихнамасымен салыстырмалы талдау жүргізу;</p> <p><b>Дағды:</b> өткен оқиғаларды жаңа тұжырымдамалық тәсілдер тұрғысынан бағалау; тарихи және тарихнамалық фактілерді талдау дағдыларын игеру; зерттеу жұмысында тарихнамалық талдау әдістерін қолдану; кеңестік құрылыстың әртүрлі кезеңдеріндегі көптеген процестерге салыстырмалы-салыстырмалы талдау әдістемесін; социалистік қайта құрулардың кеңестік тәжірибесін зерделеу мен бағалаудың заманауи тәсілдерін; қосымша кеңейтілген немесе терең білім алу дағдыларын; социалистік қайта құрулардың кеңестік тәжірибесін зерттеу және бағалауын; ғылыми пікірталас; ғылыми-зерттеу жұмысын игеру.</p>
21	<b>Арнайы құзыреттер</b>	Қазақ халқының рухани мәдениетінің тарихы	7 семестр	<p><b>Білу:</b> қазақ халқы тарихының ежелгі кезеңіндегі рухани мәдениет ұғымы мен құрылымын, рухани мәдениеттің негізгі мазмұны, көшпенділіктің мәдени аспектілерін, сако-үйсін және ежелгі түркі дәуірінің өнері мен мифологиясының даму ерекшеліктерін; Қазақстанның экономикалық, әлеуметтік, саяси және рухани салалардағы жаулап алуының салдарын, Ресей үкіметінің ағарту саласындағы мақсаттары, мазмұны, реформалары туралы түсінікке ие болу; қазақтардың рухани мәдениетінің құндылық-семантикалық мазмұны мен тарихизмі, мәдени эволюция заңдылықтарын, Қазақ ұлттық мәдениетінің мәні мен ерекшелігін түсіну; исламдандудың идеялық-адамгершілік және әлеуметтік-мәдени аспектілері, мұсылман факторының рөлі мен маңызы; Қазақстан тарихы мен мәдениетін зерттеуге бірыңғай тұжырымдамалық тәсілдер; өркениеттік теория тұрғысынан халықтың мәдени дамуының жалпы заңдылықтары мен өзіндік ерекшеліктерін, ұлттық мәдениеттің жалпы тарихи контекстінде түсіну;</p> <p><b>Меңгеру:</b> тарихи-мәдени өткенді талдау, рухани-мәдени процестердің қайшылықтары мен тенденцияларын анықтау, қазақ ағартушылығының мәнін ашу; халықтың рухани мұрасының негізгі мазмұнын, Қазақ ұлттық мәдениетінің ерекшелігін көрсету және ашу. исламдандудың идеялық-адамгершілік және әлеуметтік-мәдени аспектілерін жарыққа шығару, мұсылман факторының маңызын бағалау; ортағасырлық түркілердің рухани мәдениетін дамыту процестерін, моңғолдан кейінгі кезеңдегі Қазақстанның рухани мәдениетін және Қазақ хандығы мәдениетін дамыту процестерін ашу;</p> <p><b>Дағды:</b> дүниетанымдық сипаттағы жүйелі білім дағдыларын; қазақ мәдениетінің теориясы мен</p>

				тарихын, қазақ халқының мәдениетінің бастауларын білу және түсіну; әлемдік және қазақстандық мәдениеттану ойының жетістіктерін; қазақтардың дәстүрлі әлеуметтік, діни, көркем мәдениетінің типологиясын, Қазақ халқының тарихи-мәдени дамуының нақты бейнесін игеру дағдыларын; қазіргі әлеуметтік-мәдени шындықты талдау әдістері; оқыту курсының мазмұнын меңгеру, оқытудың инновациялық технологияларын меңгеру;
		Қазақ халқының материалдық мәдениетінің тарихы	7 семестр	<p><b>Білу:</b> қазақ халқының ұлттық мәдениетін қалыптастырудың тарихын, негізгі кезеңдері мен ерекшеліктерін; ұлттық мәдениеттің негізгі тұжырымдамаларын; қазақ халқының материалдық мәдениетінің ерекшеліктері туралы жалпы түсінікті; қазақ халқының материалдық мәдениетінің негізгі элементтері және оның Қазақстанның ежелгі және ортағасырлық тайпаларының материалдық мәдениетімен сабақтастығын; материалдық мәдениеттің негізгі шаруашылық түрлері және олардың ерекшеліктерін; қазақ мәдениетінің әлемдік өркениеттегі орны туралы білімді қалыптастыру;</p> <p><b>Міңгеру:</b> қазақ халқының материалдық мәдениетіндегі ортақ және ерекше нәрсені анықтау; материалдық мәдениеттің дәстүрлері мен инновацияларын өзара байланыстыру; қазақтардың материалдық мәдениетін дамытудың қазіргі тенденцияларын анықтау, қазіргі кезеңде және тарихи тұрғыдан қазақ халқының мәдениетін зерттеудегі материалдық мәдениеттің маңыздылығын бағалау; тарихи, этнографиялық көздер мен материалдарды талдау, оларды сыни тұрғыдан бағалау, қазақ халқының материалдық мәдениеттің күрделі әлеміне бағдарлау;</p> <p><b>Дағды:</b> ұлттық мәдениет құбылыстарын мәдениеттанулық талдау дағдыларын, ұлттық мәдениеттің түрлері мен нысандарын жіктеу қабілетін; қазақтардың материалдық мәдениетін, ұлттық мәдениетті этнологиялық және тарихи зерттеудің әдіснамалық қағидаттарын, әдістерін зерделеу жөніндегі ғылыми әдістер кешенін; қазақ халқының тарихындағы тарихи, этникалық, мәдени процестерді ғылыми талдау дағдыларын игеру;</p>
22	<b>Арнайы құзыреттер</b>	Отан тарихының өзекті мәселелері	8 семестр	<p><b>Білу:</b> тарихи танымның негізгі қағидаттары негізінде Отан тарихы туралы білімнің тұтас және толық жүйесін түсіну; Отан тарихының негізгі проблемалары бойынша қазіргі ғылыми ұстанымдарын; тарих саласындағы теория мен практиканың өзекті мәселелерін; деректану және тарихнамалық зерттеулердің түрлері мен түрлерін; қазіргі әдіснамалық тәсілдер мен парадигмалардың мәні мен ерекшеліктерін, әлемдік тарихи процесті дамытудың қазіргі заманғы тұжырымдамаларын; зерттеудің негізгі кезеңдері</p>

			<p>Қазақстан тарихы және қазіргі тарихнамалық ахуалын білу;</p> <p><b>Меңгеру:</b>  ғылымның категориялық-тұжырымдамалық аппаратын пайдалану, нақты тарихи проблемаларды талдау кезінде теориялық білімді қолдану; тарихи ғылымның өзекті мәселелеріне бағдарлану; тарихи фактілердің жиынтығын талдау және отандық тарихтың заманауи түсіндірмесін беру; қазіргі заманғы тарихи ғылымның іргелі проблемалары мен категорияларын зерделеуге әртүрлі теориялық-әдіснамалық тәсілдерді қолдану; Отан тарихындағы жалпы және айрықша мәселелерді талдау; қазақ халқы мен көшпелі өркениет тарихының бүкіләлемдік-тарихи үдеріс; аймақтық және әлемдік тарихи процестің органикалық байланысын көрсету;</p> <p><b>Дағдану:</b>  Отан тарихының өзекті мәселелерін талдау, түсіну және заманауи интерпретациялау дағдылары; Отан тарихының өзекті мәселелерін өз бетінше зерттеуді дайындау дағдылары; кәсіби қызметте Отан тарихын білуді қолдану; пәннің ғылыми мәселелерін тұжырымдау, оның қазіргі тарихи білім контекстіндегі өзектілігін негіздеу қабілеті; зерттеудің заманауи әдістері мен әдістемелерін қолдану дағдыларын игеру;</p>
	Өлем тарихының өзекті мәселелері	8 семестр	<p><b>Білу:</b>  батыс және шығыс шет елдерінің дүниежүзілік тарихының маңызды түйінді мәселелерін; индустриалды қоғамның қалыптасу және еуропалық өркениеттің тұтастығын қалыптастыру процестерін; "ақыл патшалығына" көшу проблемаларын (XVII-XVIII ғасырлардағы еуропалық және Солтүстік Америка тарихындағы әлеуметтік-саяси революциялар); индустриалды қоғамға көшу қарсаңында адамның рухани әлемін дамыту; дүниежүзілік тарихтың негізгі даму тенденциялары XIX ғ., индустриалды қоғам құру, отарлық экспансия; XX ғасырдың әлемдік-тарихи үдерістегі орны; қазіргі өркениет дағдарысы, оның көріністері және даму жолдарын іздеу; тарихи синтездің жаңа деңгейін; тарихты жаһандандыру, құрылымдық-технологиялық қайта құру, халықаралық қатынастардың көпполярлы жүйесін дамытуын, әлемдік проблемалардың шиеленісуін білу.</p> <p><b>Меңгеру:</b>  XX ғасырдағы Еуропа мен Америка елдерінің тарихи дамуының жалпы барысын түсіну; нақты тарихи процестерді және олардың елтану ерекшеліктерін басшылыққа алу; проблемалық-теориялық және әдіснамалық мәселелерді түсіндіру; қазіргі заманғы отандық және шетелдік тарихнаманың негізгі бағыттарын игеру; зерттеу мәселесін өз бетінше қою; дүниежүзілік тарихтың өзекті мәселелерін сипаттайтын материалды іріктеуді жүзеге асыру; ақпаратты білімге айналдыру, ғылыми объективтілік пен тарихизм қағидаттарын басшылыққа ала отырып, олардың динамикасы мен өзара</p>

				<p>байланысындағы процестерді, оқиғалар мен құбылыстарды түсіну; әлемдік өркениеттердің өзекті проблемалары мен даму тенденцияларын түсіндіру үшін тарихи дамудың факторлары мен модельдері туралы білімді қолдану;</p> <p><b>Дағды:</b> пән бойынша терминология; пән бойынша дереккөздерді білу; дүниежүзілік тарих тарихнамасын талдаудың технологияларын, әдістері мен тәсілдерін; ғылыми-зерттеу жұмысына дағдылар: хабарламалар, баяндамалар жасай білу, рецензиялар жаза білу; тарихи ғылымның тұжырымдамалық және категориялық аппараты, зерттеу пәні туралы ғылыми ақпаратты сауатты жаңғырту, тарихи оқиғалар мен процестердің себеп-салдарлық байланыстарын қадағалау, қоғамдық дамудың негізгі тенденцияларын анықтау, олардың ерекшеліктерін анықтау, қазіргі тарихнаманың жаңа жетістіктерін ескере отырып, объективті баға беру.</p>
23	<b>Арнайы құзыреттер</b>	Семей Ертіс өңірінің әлеуметтік-экономикалық даму тарихы тарихы	8 семестр	<p><b>Білу:</b> тарихи және экономикалық даму заңдарын; экономикалық тарихтың негізгі категориялары мен ұғымдарын; Семей Ертіс өңірінің әлеуметтік-экономикалық даму тарихының негізгі кезеңдерін; тарихи процестің тұтастығын сипаттайтын негізгі фактілер мен құбылыстарын; ауыл шаруашылығының, өнеркәсіптің, сауданың генезисі, өңірдің экономикалық дамудағы орны және республика экономикасы саласындағы тарихи қалыптасқан өзіндік ерекшелігін; экономиканы дамытудың негізгі заңдылықтарын, мемлекеттің әлеуметтік саясатын, маңызды экономикалық реформалардың тарихи тәжірибесін, тиісті тарихи дәуірлердегі әлеуметтік-экономикалық саясаттың ерекшеліктері( XX-XXIвв), экономикалық эволюцияның негізгі кезеңдерін, хронологиялық материалын; микро және макро деңгейде қазіргі экономиканың жұмыс істеу заңдылықтарын; аймақтың әлеуметтік - экономикалық дамуындағы маңызды жетістіктер мен проблемаларын білу.</p> <p><b>Меңгеру:</b> әр түрлі экономикалық дәуірлердің негізгі және ерекше сәттерін анықтау; аймақтың әлеуметтік-экономикалық дамуының сипаттамалық белгілерін белгілеу; әлеуметтік-экономикалық даму тетіктерін қайта құру процесіндегі құрылымдық өзгерістерді салыстыру; экономикалық маңызды мәселелерді талдау; әлеуметтік-экономикалық тарихтың процестері мен құбылыстарын олардың динамикасы мен өзара байланысында түсіну; экономикалық құбылыстарды талдауда тарихи әдістерді қолдану; ғылыми әдебиеттерді талдау әлеуметтік-экономикалық даму бағыттары бойынша; аймақ халқының әлеуметтік жағдайының ерекшеліктерін зерттеу және көрсеткіштерді анықтау;</p> <p><b>Дағды:</b></p>

				гуманитарлық, әлеуметтік және экономикалық білім алу, пайдалану және жаңарту технологияларымен; тарихи, экономикалық әдебиеттерді, дереккөздерді іздеу және олармен жұмыс істеу дағдыларын; экономикалық және әлеуметтік деректерді жинаудың, өңдеудің және талдаудың заманауи әдістерін; микро және макро деңгейдегі экономикалық процестерді сипаттайтын әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштерді есептеу мен талдаудың заманауи әдістерін; әлеуметтік-экономикалық процестердің дамуының тарихи тенденцияларын талдау және жалпылау; нәтижелерді бағалау кезінде салыстырмалы талдау әдістері әлеуметтік-экономикалық даму және тарихи тәжірибе мен елдердің дамуындағы жаңа факторлардың әсерін; маңызды экономикалық көрсеткіштердің динамикасын көрсететін статистикалық деректерді қарапайым талдау дағдыларын игеру.
		Шығыс Қазақстан өңіріндегі этнодемографиялық өзгерістерді зерттеудің әдістемелік қырлары (1920-1959 жж.)	8 семестр	<p><b>Білу:</b> этнодемографиялық процестерді зерттеу әдіснамасының мәселелерін; оны зерделеуге зерттеу тәсілдерін; халық туралы білімнің негізгі көздерін (санақтар, тіркелімдер және басқалар), республика мен аймақ бойынша халықтың этникалық құрамының ерекшеліктерін, халықтың табиғи және кеңістіктік қозғалысының негізгі түрлерін; XX ғасырдың 20-50 жылдарындағы этнодемографиялық жағдайын, республикадағы қоғамдық-саяси жағдай контекстінде, этникалық қауымдастықтар мен этникалық процестердің түрлерін; этностардың жұмыс істеу ерекшеліктерін; Шығыс Қазақстан өңірінің тарихы мен қазіргі жағдайын, ШҚО-дағы көші-қон процестерін; этнодемографиялық процестердің ерекшеліктері мен мазмұның білу және түсіну;</p> <p><b>Менгеру:</b> демографиялық процесс категорияларында өңірдің, елдің, этностың жай-күйін сипаттау; тарихи, экономикалық, тарихи-мәдени контексте әлеуметтік-көші-қон, демографиялық және этнодемографиялық деректерді қолдану; ғылыми зерттеулер мен кәсіби қызмет саласында алған білімдерін қолдану; өңірдегі халық санының этнодемографиялық ауытқуларын және этникалық өзгерістерді бүкілқазақстандық халық санағының деректері негізінде талдау; кеңестік даму кезеңінде орын алған республиканың, өңірдің күрделі этнодемографиялық проблемаларын түсіну, оларға сараптамалық баға беру; алған білімдерін ғылыми-зерттеу, білім беру қызметінде қолдану, этнодемографиялық проблемалар бойынша ақпаратты жүйелі түрде ойлау, қабылдау, қорыту, талдау, дәлелді түрде баяндау.</p> <p><b>Дағды:</b> этнодемографиялық өзгерістерді зерттеу әдістемесін; этнодемографиялық процестердің проблемаларын зерттеу әдістерін, этнодемографиялық процестердің эволюциясын салыстырмалы-тарихи талдау; этнодемографияның әдіснамалық</p>



				тәсілдері мен теориясын, оның негізгі категориялары мен ұғымдарын қазіргі этнодемографиялық процестерді түсіндіру үшін пайдалану дағдыларын; этнодемографиялық материалды жинау және талдау, оны жалпы ғылыми және қолданбалы мақсаттарда пайдалану; этнодемографиялық этникалық және демографиялық процестерді зерттеу бойынша жұмыстарын; аймақтың халқы туралы дереккөздермен өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын; өңірде болып жатқан оқиғалар мен құбылыстарды талдау және түсіну; этнодемографиялық процестердің негізгі мәселелері бойынша дәлелдеу, пікірталас жүргізу, талдамалық шолулар жасау; этнодемографиялық проблемалар туралы ақпаратты жүйелеу және талдау; жүргізілетін зерттеулердің тақырыбы бойынша шолулар, аннотациялар, рефераттар және библиография жасау;
--	--	--	--	--

#### 4. ҚОСЫМША 2. ӘЛЕУМЕТТІК – КӘСІБИ ІС – ӘРЕКЕТТІ МЕҢГЕРУДІҢ ӨЗАРА РЕТТІЛІГІ

№	Курс	Қамтамасыз ететін пәндер	Құзыреттіліктер	Пән бойынша күтілетін нәтижелер
<b>Жалпы білім беру пәндері</b>				
<b>Міндетті компонент</b>				
1	1	Қазақстанның қазіргі заман тарихы	Жалпы білім беру пәндерінің құзыреті	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Тәуелсіз Қазақстан мемлекеттілігінің қалыптасуының негізгі кезеңдерін білу;</li> <li>- сыни талдау арқылы адамзат қоғамының дүниежүзілік-тарихи дамуының жалпы парадигмасымен тарихи өткен құбылыстар мен оқиғаларды салыстыру;</li> <li>- Қазіргі Қазақстан тарихы оқиғаларының себептері мен салдарларын Тарихи сипаттау мен талдаудың тәсілдерін меңгеру;;</li> <li>қазіргі қазақстандық даму моделінің ерекшеліктері мен маңызын талдау;</li> <li>- халықаралық диалог пен рухани мұраға ұқыпты қарым-қатынастың практикалық әлеуетін анықтау;</li> <li>- қазақстандық бірегейлік пен патриотизмді қалыптастырудағы тарихи білімнің негізгі рөлін негіздеу;</li> <li>-қазіргі қоғамның өзара түсіністігі, төзімділігі мен демократиялық құндылықтары басымдықтарында өзінің азаматтық ұстанымын қалыптастыру.</li> </ul>
2	1	Шетел тілі	Жалпы білім беру пәндерінің құзыреті	<p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- берілген пән бойынша тақырыптардың лексикалық минимумы мен тілдік материалдарын (қарым-қатынастың әлеуметтік-әлеуметтік және мәдени салалары).</li> </ul>

			<p><b>Меңгеру:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- жеке сөз тіркестері мен жиі қолданылатын сөздерді ғана емес, сонымен қатар оған тікелей қатысты тақырыптар бойынша көлемді мәліметтерді тыңдау;</li> <li>- радиодағы, әуежайдағы, вокзалдағы қысқаша қарапайым хабарламалардың негізгі мазмұнын түсіну.</li> <li>- қысқа, қарапайым мәтіндердің, жарнамалардың, брошюралардың, мәзірлердің, автобустар мен пойыздардың жүру кестесінің, қысқа қарапайым жеке хаттардың, электрондық пошталардың мазмұнын оқу кезінде түсіну.</li> <li>- таныс тақырыптар мен іс-әрекеттер аясында ақпарат алмасуды қажет ететін қарапайым типтік жағдайларда қарым-қатынас жасау, отбасы, тұрмыстық жағдайлар, тренинг сабақтары туралы айта білу.</li> <li>- жеке сипаттағы қарапайым хат, жазба, өмірбаян жазу.</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- жалпы мәдени және кәсіптік тақырыптар аясында шет тіліндегі диалогтық және монологтық сөйлеуді түсіну;</li> <li>- сөйлеу әрекетінің негізгі түрлерін жүзеге асыруға мүмкіндік беретін деңгейде шет тілі;</li> <li>- ауызша және жазбаша қарым-қатынастың әртүрлі тәсілдері;</li> <li>- күнделікті, академиялық және кәсіби қарым-қатынас жағдайында адекватты әрекет ету дағдылары;</li> <li>- тыңдау, оқу, жазу дағдылары.</li> </ul>
3	1	Қазақ (орыс) тілі	<p><b>Жалпы білім беру пәндерінің құзыреті</b></p> <p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- курстың теориялық негіздері (тіл, оның функциялары, сөйлеу формалары, мәтін, оның ерекшеліктері, сөйлеу мәнерлері, сөйлеудің функционалдық және семантикалық түрлері);</li> <li>- диалогтық және монологтық сөйлеу ерекшеліктері;</li> <li>- ғылыми ақпараттың түрлерін және оны ғылыми мәтінге енгізу ерекшеліктерін;</li> <li>- ғылыми мәтінді құрылымдық-семантикалық талдау және семантикалық талдау элементтері, сөйлеу жағдаятының компоненттері, сөйлеушінің ниеті.</li> </ul> <p><b>Меңгеру:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- лексиканың жеткілікті көлемін, грамматикалық білімдер жүйесін, ниетін білдірудің прагматикалық құралдарын білу негізінде қарым-қатынас пен танымның белгілі бір мәселелерін шешу үшін тілдік және сөйлеу құралдарын дұрыс таңдау және пайдалануды жүзеге асыру;</li> <li>- мақсатқа сәйкес келетін белгілі бір сертификаттау деңгейіндегі лексико-грамматикалық және прагматикалық материалдарды пайдалана отырып, жалпы</li> </ul>

				<p>қабылданған нормаларға, функционалдық бағдарға сәйкес күнделікті, әлеуметтік-мәдени, ресми және іскерлік мәтіндерді құрастыру;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- мәтіндердің деректік мазмұнын жеткізу, олардың концептуалды ақпаратын тұжырымдау, бүкіл мәтін туралы да, оның жеке құрылымдық элементтері туралы да қорытынды білімді (прагматикалық бағытты) сипаттау;</li> <li>- мәтін ақпаратын түсіндіру, әлеуметтік-мәдени, қоғамдық-саяси, ресми іскерлік және кәсіби коммуникация саласындағы мәтіндердің стилі мен жанрлық ерекшеліктерін сертификаттау талаптары көлемінде түсіндіру;</li> <li>- өзінің ниеті мен қажеттіліктерін (күнделікті, тәрбиелік, әлеуметтік, мәдени) жүзеге асыру мақсатында қарым-қатынастың әртүрлі салаларында әртүрлі жағдайларда қарым-қатынасқа қатысу, оларды этикалық тұрғыдан дұрыс, мағыналы толық, лексико-грамматикалық және прагматикалық жағдаятқа барабар деп жариялау;</li> <li>- пікірталастарда этикалық, мәдени, әлеуметтік маңызды мәселелерді талқылау, өз көзқарасын білдіру, оны дәлелдермен қорғау, әңгімелесушілердің пікірін сыни тұрғыдан бағалау;</li> <li>- тілдің, мәдениеттің нормаларына, қарым-қатынас саласының ерекшеліктеріне, сертификаттау талаптарына сәйкес тұлғалық, әлеуметтік және кәсіби қарым-қатынас жағдайында сөйлеу әрекетінің бағдарламасын құру;</li> <li>- қарым-қатынас жағдайына сәйкес ақпаратты сұрау және хабарлау, қатысушылардың іс-әрекеттері мен әрекеттерін бағалау, сертификаттау талаптарына сәйкес білім мен қарым-қатынас жағдайында әңгімелесушіге әсер ету құралы ретінде ақпаратты пайдалану.</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- коммуникативті мақсатқа және қарым-қатынастың кәсіби саласына сәйкес ауызша және жазбаша сөйлеуді қалыптастыру дағдылары;</li> <li>- күнделікті, әлеуметтік-мәдени, кәсіби қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларындағы тілдік дағдылар;</li> <li>- орыс тілінде ақпаратты іздеу, өңдеу дағдылары;</li> <li>- сөйлеу әрекетінің түрлері.</li> </ul>
4	1	Ақпараттық коммуникациялық технологиялар (ағылшын тілінде)	Жалпы білім беру пәндерінің құзыреті	<p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың дамуына қандай экономикалық және саяси факторлар ықпал етті;</li> <li>- түрлі операциялық жүйелердің ерекшеліктері, архитектурасы;</li> </ul> <p><b>Меңгеру:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ақпараттық-коммуникациялық технологиялар саласындағы негізгі үрдістерді</li> </ul>

				<p>анықтау;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ақпаратты іздеу және сақтау үшін ақпараттық ресурстарды пайдалану; электрондық кестелермен жұмыс істеу, деректерді топтастыруды орындау, графиктер құру;</li> <li>- ақпаратты қорғау әдістері мен құралдарын қолдану;</li> <li>- қарапайым веб-сайттарды жобалау және құру;</li> <li>- векторлық және растрлық бейнелерді өңдеуді жүргізу;</li> <li>- Мультимедиялық презентациялар жасау;</li> <li>- қарым-қатынас үшін түрлі платформалар қолдану;</li> <li>- суперкомпьютерлердің өнімділік көрсеткіштерін есептеу және бағалау;</li> <li>- кәсіби білімді кеңейту үшін электрондық оқытудың түрлі нысандарын қолдану; түрлі бұлтты сервистерді қолдану.</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- деректер қорының құрылымын әзірлеу;</li> <li>- презентацияларды жобалау және жасау; серверден деректерді алу;</li> <li>- бейне файлдарын жасау;</li> <li>- Smart қосымшалармен жұмыс; электрондық үкімет сайтындағы сервистермен жұмыс</li> </ul>
5	1,2	Дене шынықтыру	<b>Жалпы білім беру пәндерінің құзыреті</b>	<p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- дене шынықтырудың маман даярлау мен дамытудағы рөлі;</li> <li>- Қазақстан Республикасының дене шынықтыру және спорт саласындағы мемлекеттік саясатының негіздері;</li> <li>- дене шынықтырудың теориялық-әдіснамалық негіздері;</li> <li>- Қазақстан Республикасының дене шынықтыру саласындағы негізгі жетістіктері;</li> <li>- дене шынықтыру және спортпен шұғылданудың гигиеналық және ұйымдастырушылық негіздері.</li> </ul> <p><b>Менгеру:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- күнделікті өмірде денсаулықты сақтау мен нығайтуды, психофизикалық қабілеттер мен қасиеттерді дамыту мен жетілдіруді қамтамасыз ететін практикалық қабілеттер мен дағдыларды қолдану;</li> <li>- өмірлік және кәсіби мақсаттарға жету үшін дене шынықтыру - спорттық және сауықтыру іс - әрекеттерін пайдалану;</li> <li>- дене жаттығулары мен спорт түрлеріне сабақтарды қауіпсіз өткізу ережелерін қолдану.</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p>

				<ul style="list-style-type: none"> <li>- спорттық - бұқаралық жарыстарды ұйымдастыру дағдылары;</li> <li>- кәсіби - педагогикалық дене шынықтыру дайындығы, жалпы дене шынықтыру дайындығы, арнайы дене шынықтыру жаттығулары, сондай - ақ практикада арнайы ойындарды қолдану;</li> <li>- денсаулықты сақтау мен нығайтуды, психомоторлық қабілеттер мен қасиеттерді дамыту мен жетілдіруді қамтамасыз ететін практикалық дағдылар жүйесі.</li> </ul>
6	1	Әлеуметтану	Жалпы білім беру пәндерінің құзыреті	<p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Қоғамды талдаудағы, әлеуметтік қауымдастық пен әлеуметтік топтардың пайда болу табиғатындағы, әлеуметтік процестердің түрлері мен бағыттарын талдаудағы әлеуметтанулық түсініктерді, жеттік білуі қажет;</li> </ul> <p><b>Менгеру:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Әлеуметтік қозғалыстардың пайда болуы мен дамуының негізгі шарттары мен жіктелуін, әлеуметтік дамудың факторларын, әлеуметтік өзара әрекет формаларын біліп, оларды талдай алуы қажет;</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Тұлға жөнінде, әлеуметтенудің формаларын, бағыттары мен ерекшеліктерін, әлеуметтік жүріс – тұрысты реттеудің негізгі заңдылықтары мен формаларын талдаудағы әлеуметтанулық түсініктерден ғылыми хабары болуы тиіс</li> </ul>
7	1	Мәдениеттану	Жалпы білім беру пәндерінің құзыреті	<p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- мәдениеттің негізгі теориялары, мәдениеттанудың негізгі ұғымдары; қазіргі мәдениеттанулық талдау әдіснамасының негізгі бағыттары;</li> <li>- әлемдік мәдениет пен өркениеттің қалыптасу тарихы, негізгі мәдени тұжырымдамалардың теориялық ерекшеліктері, әлемдік және отандық әдебиеттегі мәдениет пен өркениеттің әртүрлі түсіндірмелері;</li> <li>- қазіргі мәдениетті дамытудың өзекті мәселелері;</li> <li>- мәдениетті әлеуметтік-тарихи құбылыс ретінде түсіну;</li> <li>- әлемдік мәдениеттердің даму заңдылықтары, сондай-ақ мәдениеттер классификациясының типологиясы туралы;</li> <li>- адамзаттың маңызды мәдениеттерінің тарихы туралы негізгі білім;</li> <li>- мәдениеттің негізгі құндылықтарын алу, сақтау және беру тәсілдері туралы-әртүрлі мәдениеттердің алуан түрлілігі мен өзіндік құндылығы туралы,</li> <li>- мәдениеттің нысандары мен түрлері, олардың жұмыс істеуі мен даму заңдылықтары, негізгі мәдени-тарихи аймақтар-қазақ мәдениетінің тарихы, оның әлемдік мәдениет пен өркениет жүйесіндегі орны</li> </ul>

				<p><b>Меңгеру:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- мәдениеттің ерекшеліктерін, ондағы басым құндылықтарды ажырата білу;</li> <li>- мәдениетаралық коммуникацияның ерекшелігін түсіндіру;</li> <li>- динамикалық өзгертін көп қырлы мәдениетті қоғамда өз бетінше кәсіби қызмет жүргізе білу;</li> <li>- қазіргі қоғамның мәдени ортасын бағдарлай білу;</li> <li>- мәдениет құбылысын, оның адам өміріндегі рөлін түсіндіре білу;</li> <li>- мәдениеттану мәселелерін бағдарлай білу, мәдени факторлардың жеке тұлғалардың мінез-құлқына әсері мәселелерін өз бетінше түсіну.</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ұлттық және әлемдік мәдени мұраны сақтау мен көбейтудің тәжірибелік дағдылары;</li> <li>- ҚР-да азаматтық қоғамның қалыптасуының қазіргі жағдайында әртүрлі адамдар мен ұжымдардың мәдени мінез-құлқының ерекшеліктерін есепке алу мәселелерінде білім мен дағдыларды тәжірибелік қолдану.</li> </ul>
8	1	Саясаттану	Жалпы білім беру пәндерінің құзыреті	<p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- білім алушылардың қоғамдық сананы жаңартудағы және қазіргі заманның жаһандық міндеттерін шешудегі саяси ғылымдарының қоғамдық білімдер жүйесіндегі арнайы ғылым және оқу пәні ретіндегі орын анықтау, оның зерттеу объектерінің спецификасын пәнің мен әдістерін ашу, саяси ілімдерін қалыптасу тарихын, даму эволюциясындағы маңызды кезеңдерін зерттеу.</li> </ul> <p><b>Меңгеру:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- студенттердің бойында саяси ғылымдардың негізгі категорияларын, оның мәселелері мен құндылықтары принциптері туралы ғылыми таным қалыптастыру.</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- студенттерді тұлғаның саяси танылуына, саясаттың гуманизациялануына ықпал ететін факторларды анықтау, әлем мен Қазақстан Республикасының саяси үрдістердің даму ерекшеліктерімен танысу.</li> </ul>
9	1	Психология	Жалпы білім беру пәндерінің құзыреті	<p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ғылым жүйесіндегі психологияның маңызы мен орнын;</li> <li>- қазіргі психологиядағы тұлғаның дамуының негізгі бағыттарын;</li> <li>- кәсіби өзін-өзі анықтаудағы жеке құндылықтары мен мағыналарын;</li> <li>- психика мен дененің өзара байланысы мен өзара әсерін;</li> <li>- тиімді қарым-қатынас әдістері мен техникасын.</li> </ul> <p><b>Меңгеру:</b></p>

				<ul style="list-style-type: none"> <li>- негізгі психологиялық теорияларды, тұжырымдамаларды түсіндіру;</li> <li>- күнделікті өмірде эмоцияларды реттеу әдістері мен механизмдерін қолдану;</li> <li>- конфликтілі ситуацияда мінез-құлық моделдерін анықтау және өзін-өзі диагностикалау.</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- тұлғаның жеке психологиялық ерекшеліктерін, тұлғаның кәсіби өзін-өзі анықтаудағы құндылық-семантикалық көріністерін анықтау;</li> <li>- психологиялық әсерді, тиімді қарым-қатынасты тану.</li> </ul>
10	2	Философия	<b>Жалпы білім беру пәндерінің құзыреті</b>	<p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- негізгі философиялық ұғымдар мен категориялар, табиғаттың, қоғамның және ойлаудың даму заңдылықтары;</li> <li>- философиялық категориялардың мәні, философия терминологиясы және философиялық білімнің құрылымы, философияның атқаратын қызметтері, философиялық зерттеу әдістері;</li> <li>- философияның қоғамдық өмірдегі орны мен рөлі.</li> </ul> <p><b>Меңгеру:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- дүниетанымдық ұстанымды қалыптастыру үшін философиялық білімнің негіздерін қолдану;</li> <li>- дүниетанымдық, әлеуметтік және жеке маңызды философиялық мәселелерді талдау;</li> <li>- философиялық білім жүйесінде ғаламдық негіздер, қоғамның дамуының ерекшеліктері туралы тұтас түсінік ретінде бағдарлану;</li> <li>- философия дамуының қазіргі кезеңінің сипаттамалық ерекшеліктерін түсіну.</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- дүниетанымның әртүрлілігін философиялық талдау дағдылары;</li> <li>- қоғамдық мәселелерді жүйелі талдау, тұтас көзқарас қалыптастыру үшін философиялық ойлау дағдылары;</li> <li>- философиялық мазмұны бар мәтіндерді талдау дағдылары</li> </ul>
11	1	Нарықтық экономика және кәсіпкерлік негіздері	<b>Жалпы білім беру пәндерінің құзыреті</b>	<p><b>Білу:</b></p> <p>нарықтық экономика, кәсіпкерлік қызметі туралы әртүрлі ғылыми теорияларды зерттеуді, кәсіпкерлік қызмет түрлерін, саласын, нарықтық механизмді қарастыруды. Кәсіпкерлік есептеулер, маркетингтік зерттеулер, аналитикалық есептеулер мен болжамдар үшін әртүрлі сандық әдістерді меңгеріп, өндіріс пен бизнес-жобалардың жалпы және нақты көрсеткіштерін есептеу әдістемесін игеруді біледі;</p> <p><b>Меңгеру:</b></p>

				<p>бизнес-жоспарлардың шынайылығын, нарықты сегментациялауды талдау және негіздеу, өз ісін ұйымдастыру үшін нарық конъюнктурасын сауатты және кәсіби тұрғыдан бағалай білу, түрлі шаруашылық міндеттерді шешуге шығармашылықпен қарау, кәсіпкерлік саласының экономикалық жағдайын талдау және экономика дамуындағы сапалы өзгерістерге дұрыс баға беру; кәсіпорында экономикалық жұмысты өз бетінше жүргізудің практикалық дағдыларын меңгеру, нақты бастапқы ақпарат пен есептік экономикалық көрсеткіштерге жылдам және дұрыс бағдарлану.</p> <p><b>Дағды:</b> нарықтық экономика мен кәсіпкерлік негіздері механизмдерін; нарықтық экономика мен кәсіпкерлікті дамытудың негізгі ілімдерін, тұжырымдамалары мен бағыттарын; түрлі экономикалық модельдерді суреттейтін графиктер мен схемаларды құру әдістемесін және бизнес-жоспар түрлерін; экономикалық процестер мен құбылыстарды бағалау бағыттарын; қазіргі экономиканың өзекті мәселелерімен, нақты жағдайларды талдау кезінде экономикалық сипаттағы проблемаларды анықтау тәсілдерін, микро және макро деңгейлердегі экономикалық заңдылықтардың әрекеттерін ескере отырып, оларды шешу тәсілдерін меңгереді.</p>
12	1	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет және құқық негіздері	<b>Жалпы білім беру пәндерінің құзыреті</b>	<p><b>Білу:</b> құқықтық қатынастардың негізгі ұғымдары мен мәні, сондай-ақ құқықтық қатынастарды реттеудің құқықтық тетіктері, құқықтық қатынастарда жауапкершілікті қолдану тәртібі, Академиялық адалдық принциптері мен мәдениетінің маңызы, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін моральдық-адамгершілік және құқықтық жауапкершілік шарасы.</p> <p><b>Меңгеру:</b> сыбайлас жемқорлық мінез-құлқына төзбеушілікпен қарайды, құқық пен заңға құрметпен қарайды;</p> <p><b>Дағды:</b> құқықтық мәселелер бойынша, қазіргі кезеңде нормаларды қолдану мәселелері бойынша пікірталастар</p>
13	1	Жас ерекшелік физиологиясы және мектеп гигиенасы	<b>Жалпы кәсіби құзыреттер</b>	<p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ағзаның өсуі мен дамуының жалпы заңдылықтары,</li> <li>- бала ағзасының барлық жүйелерінің физиологиясы мен гигиенасының жас ерекшеліктері, ғимараттарға, сыныптарға, ауа ортасына, оқу үй-жайларын жарықтандыруға және мектеп жабдықтарына қойылатын гигиеналық талаптар,</li> <li>- мектеп жасына дейінгі балаларға арналған оқу-тәрбие процесін және күн</li> </ul>



				<p>тәртібін ұйымдастырудың гигиеналық негіздері,  - балалар мен жасөспірімдердің денсаулығын сақтау негіздері, салауатты өмір салты ережелерімен таныстыру.</p> <p><b>Меңгеру:</b>  - жас физиологиясының негіздері туралы білімді қолдану,  - өзінің зияткерлік дамуы, мәдени деңгейін арттыру үшін мектеп гигиенасы,  - кәсіби құзыреттілік, өз денсаулығын сақтау, адамгершілік және физикалық өзін-өзі жетілдіру.</p> <p><b>Дағды:</b>  - ағзаның анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, сондай-ақ ғимарат пен аудиторияға қойылатын гигиеналық талаптарды ескере отырып, мектеп жасына дейінгі балалармен оқу-тәрбие жұмысын ұйымдастыру,  - мектептердің жиһаздары мен жабдықтары, Оқу-тәрбие процесінде және сабақтан тыс қызметте білім алушылардың өмірі мен денсаулығын қорғауды қамтамасыз ету,  - мектеп жасына дейінгі балаларды салауатты өмір салтын қалыптастыруға және денсаулықты нығайтуға тарту арқылы қоршаған ортаның қолайсыз факторларына қарсы тұру.</p>
14	1	Педагогика	<b>Жалпы кәсіби құзыреттер</b>	<p><b>Білу:</b>  - педагогиканың ғылым ретіндегі теориялық-әдіснамалық негіздері, Білім берудегі қазіргі заманғы үрдістер,  - тұтас педагогикалық процестің мәні, негізгі әдістері,  - оқу процесін ұйымдастырудың нысандары мен құралдары, сондай-ақ педагогикалық процесті басқару ерекшеліктері.</p> <p><b>Меңгеру:</b>  - педагогикалық процестің заңдылықтарына, тәрбие механизмдеріне сәйкес оқу-тәрбие жұмысын жобалау және жүзеге асыру;  - оқу-тәрбие міндеттерін тұжырымдау, тұтас педагогикалық процесте қызмет түрлерін, жұмыс нысандары мен әдістерін таңдау.</p> <p><b>Дағды:</b>  - ғылыми педагогикалық әдебиеттермен жұмыс;  - практикалық педагогикалық қызметті жүзеге асыру үшін педагогикалық теориялар мен тұжырымдамаларды талдау және түсіндіру</p>
15	1	Психологиясы және адам дамуы	<b>Жалпы кәсіби құзыреттер</b>	<p><b>Білу:</b>  - психологияның адамның психикасы мен санасын білу тәсілі ретіндегі ерекшеліктері;</p>

				<ul style="list-style-type: none"> <li>- психологиялық ғылым мен практиканың пәні мен міндеттері;</li> <li>- тұлғаның даму ерекшеліктері; баланың тұлға ретінде қалыптасуының әртүрлі кезеңдеріндегі психикалық дамуының механизмдері мен факторлары;</li> <li>- тұлға мен адам қызметінің даму динамикасы мен құрылымы;</li> <li>- онтогенездегі және филогенездегі адам тұлғасының психологиялық ерекшеліктері;</li> </ul> <p><b>Меңгеру:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- алған білімдерін тәжірибеде қолдану;</li> <li>- баланың барысын, мазмұнының толықтығын және психикалық даму жағдайларын бақылау үшін әдістемелік база құру .</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- онтогенезде және филогенезде адамның жеке басының психологиялық ерекшеліктерін анықтау.</li> </ul>
16	2	Білім берудегі менеджмент	<b>Жалпы кәсіби құзыреттер</b>	<p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- менеджменттің мазмұны кәсіби қызметтің ерекше түрі ретінде;</li> <li>- отандық және шетелдік авторлардың еңбектерінде осы ғылымды дамыту;</li> <li>- білім беру жүйелерін басқарудың негізгі теориялары мен тұжырымдамалары;</li> <li>- психологиялық аспектілері, принциптері мен механизмдері білім берудегі менеджменттің теориялық және әдіснамалық негіздері: функциялары, заңдылықтары, педагогикалық менеджмент әдістері;</li> <li>- педагогикалық менеджменттің жүйе құраушы факторлары;</li> <li>- білім берудегі менеджмент тұжырымдамаларының даму тарихы: жүйелі, адамгершілік, құзыреттілік және технологиялық тәсілдер негізінде мектепті басқару ерекшеліктері: мектептің тұтас педагогикалық процесін басқару негіздері.</li> </ul> <p><b>Меңгеру:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- білім беру мекемесін басқару тәжірибесінде алған теориялық білімдерін қолдану;</li> <li>- білім беру мекемесінің бірыңғай менеджмент жүйесі шеңберінде диагностикалық, талдамалық және жобалау қызметін жүзеге асыру;</li> <li>- білім беру мекемесін басқаруда жүйелі, адамгершілік, адамгершілік, құзыреттілік және технологиялық тәсілдер дағдыларын пайдалану;</li> <li>- басқару қызметінің сапасын мектептің тұтас педагогикалық процесі тұрғысынан ашық педагогикалық жүйе ретінде бағалау;</li> <li>- білім беру мекемесінің әдістемелік жұмысына енгізу, білім беру процесінің тиімділігін талдау және бағалау,</li> </ul>

				<ul style="list-style-type: none"> <li>- оқушыларды оқыту, тәрбиелеу және дамыту сапасын бағалаудың заманауи әдістерін қолдану,</li> <li>- педагогикалық менеджменттің шектеулерін еңсеру бойынша жұмыс әдістерін қолдану.</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- мектептің тұтас педагогикалық процесін басқаруды жобалау және талдау дағдылары,</li> <li>- ғылыми-зерттеу қызметі, Педагогикалық қарым-қатынас; педагогикалық процестің барлық қатысушыларының субъект-субъектілік өзара іс-қимылын ұйымдастыру дағдылары;</li> <li>- кәсіптік практикадан өту кезеңінде, сондай-ақ кәсіптік міндеттерді шешу кезінде алған білімдерін қолдану дағдылары;</li> <li>- КҚО басқармасының қызметіне байланысты түрлі жағдайлар мен жағдайларда икемді және мобильді болу.</li> </ul>
17	2	Тәрбие жұмысының теориясы мен әдістемесі	<b>Жалпы кәсіби құзыреттер</b>	<p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- "тәрбие", "тәрбие процесі", "мектептің тәрбие жүйесі" ұғымы, тәрбие жұмысындағы педагогикалық технологиялар;</li> <li>- мектеп ата-аналарымен педагогикалық өзара іс-қимыл технологиясы; мектеп пен сыныптағы тәрбие жұмысының мәні, мақсаттары мен міндеттері;</li> <li>- тәрбие үдерісі субъектілерінің педагогикалық өзара іс-қимылы мен ынтымақтастығының нысандары мен әдістері: мұғалімдер, білім алушылар, ата-аналар;</li> <li>- балалар ұжымының даму заңдылықтары мен қалыптастыру әдістемесі;</li> <li>- сынып жетекшісі қызметінің жүйесі мен бағыттары; білім берудің заманауи технологиялары;</li> <li>- тәрбие жұмысының нәтижелерін диагностикалау; ҚР-дағы қазіргі заманғы тәрбие тұжырымдамасы және мектеп пен сыныптың тәрбие жүйелері;</li> <li>- орта білім беру жүйесіндегі педагогикалық қызметтегі академиялық адалдықтың принциптері мен мәдениеті.</li> </ul> <p><b>Меңгеру:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- тәрбие саласындағы озық педагогикалық тәжірибені зерделеу және жалпылау;</li> <li>- жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтар негізінде Қазақстан азаматын қалыптастыруға бағдарлана отырып, сыныпта, мектепте тәрбие жұмысын модельдеу, жоспарлау және жүргізу; оның мақсаттары мен міндеттерін, сондай-ақ тәрбиеленушілердің жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, тәрбие түрлерін таңдау;</li> </ul>

				<ul style="list-style-type: none"> <li>- тәрбие әдістері мен тәсілдерін вариативті түрде қолдану, тәрбие берудің құралдарын, ұйымдастырушылық нысандарын таңдау және пайдалану; сынып ұжымын қалыптастыру және оның қызметін ұйымдастыру процесіне педагогикалық басшылық пен басқаруды жүзеге асыру; сынып сағаттарын, КТҚ және әртүрлі бағыттағы тәрбие іс-шараларын ұйымдастыру;</li> <li>- тәрбиенің инновациялық технологияларын, оның ішінде қиын балаларды қайта тәрбиелеу технологияларын таңдау және пайдалану;</li> <li>- ата-аналармен тиімді ынтымақтастық нысандарын таңдау; дарынды балалармен жұмысты ұйымдастыру;</li> <li>- сыныпта және мектепте кәсіптік бағдар беру жұмыстарын жоспарлау, ұйымдастыру және жүргізу; тәрбие процесінің тиімділігін зерделеу және оны әдістемелік қамтамасыз ету.</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- мектептің тұтас педагогикалық процесін басқаруды жобалау және талдау дағдыларын меңгеру;</li> <li>- ғылыми-зерттеу қызметі;</li> <li>- педагогикалық қарым-қатынас; педагогикалық процестің барлық қатысушыларының субъект-субъектілік өзара іс-қимылын ұйымдастыру; алған білімдерін кәсіптік практикадан өту кезеңінде, сондай-ақ кәсіптік тапсырмаларды шешу кезінде қолдану</li> </ul>
18	2	Инклюзивті білім беру	<b>Жалпы кәсіби құзыреттер</b>	<p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- мүмкіндігі шектеулі жандарға инклюзивті білім беру мүмкіндіктері туралы заңдылықтардың базалық жүйесі;</li> <li>- инклюзивті білім беруді нормативтік-құқықтық қамтамасыз ету; инклюзивті білім беру саласындағы жұмыс әдістемелері мен технологиялары.</li> </ul> <p><b>Меңгеру:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- дамудың әртүрлі ерекшеліктері бар балалармен жұмыс жасауда кәсіби іс-қимыл алгоритмін жасау,</li> <li>- дамудың ауытқуын жіктеу және ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға психологиялық-педагогикалық көмек көрсету үшін алынған теориялық білімді қолдану, сондай-ақ табу,</li> <li>- инклюзивті білім беруді ұйымдастыру мәселелері бойынша ақпаратты талдау және жүйелеу;</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- мектепке дейінгі мекеме мұғалімінің әртүрлі қызмет түрлерінде заманауи әдістерді, технологияларды, техниканы, диагностикалық әдістерді қолдану</li> </ul>

				дағдыларына ие болу..
19	3	Кәсіби қазақ ( орыс ) тілі	<b>Жалпы кәсіби құзыреттер</b>	<p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- кәсіби лексика мен терминологияны;</li> <li>- кәсіби саладағы ауызша сөйлеудің ерекшеліктерін;</li> <li>- ауызша және жазбаша қатынастың тілдік ерекшеліктерін;</li> <li>- іскерлік қарым-қатынас және іскерлік этикет ерекшеліктері.</li> </ul> <p><b>Меңгеру:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- тұлғааралық қарым-қатынаста және кәсіби қызметте орыс тілін қолдану;</li> <li>- іскерлік қарым-қатынасты жүзеге асыру және кәсіби тақырыптарда іскерлік әңгіме жүргізу;</li> <li>- қажетті ақпаратты жазбаша ресімдеуге және беруге;</li> <li>- өз көзқарасыңызды түсіндіріп, ұсынылған ережелерге сыни тұрғыдан баға беру;</li> <li>- өзінің баяндамаларын, эсселерін және т.б. жасау;</li> <li>- сөйлеуде іскерлік этикетті қолдану</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- тұлғааралық және іскерлік қарым-қатынаста өз ойлары мен пікірлерін орыс тілінде жеткізу дағдылары;</li> <li>- кәсіби терминдер мен түсініктер;</li> <li>- кәсіби мәтінді талдау;</li> <li>- ақпараттық құзыреттілік: кітаппен, оқулықпен, анықтамалық әдебиеттермен, сөздіктермен жұмыс істей білу, қажетті ақпаратты таба білу.</li> </ul>
20	3	Кәсіби бағытталған шетел тілі	<b>Жалпы кәсіби құзыреттер</b>	<p><b>Білу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- осы пәннің тақырыптары бойынша лексикалық материал;</li> <li>- нормативтік рәсімдеу талаптары (қызметтік хат, эссе және т.б.)</li> <li>- айтылым дағдыларын жетілдіру;</li> <li>- продукивті және рецептивті лексикалық және грамматикалық дағдыларды дамыту;</li> <li>- күнделікті және кәсіби қарым-қатынас жағдайларымен байланысты жалпы сипаттағы диалогтік сөйлеу дағдыларын жетілдіру;</li> <li>- тыңдау дағдыларын дамыту (есіткендерін толық түсініп);</li> <li>- жазу дағдыларын дамыту және жетілдіру;</li> <li>- танысу, түсініп, қарап және ізденіп оқу дағдыларын жетілдіру.</li> </ul> <p><b>Меңгеру:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-іштей оқудың техникалық дағдыларын автоматтандыру;</li> </ul>

				<ul style="list-style-type: none"> <li>- әлеуметтік-саяси сипаттағы ғылыми ақпарат пен әдебиеттерді түсіндіру қабілетін дамыту;</li> <li>- монологтық (дайындалған) сөйлеу дағдыларын дамыту – тезис құру;</li> <li>- дайындаған баяндаманы дауыстап оқуды меңгеру;</li> <li>- қортынды жасау дағдыларын үйрету.</li> </ul> <p><b>Дағды:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- практикалық, білім беру, тәрбиелік және дамытушылық мақсаттарды кешенді шешуге дағдылану (бір мезгілде тәжірибелік мақсаттар жетекші рөл атқарады);</li> <li>- оқу процесінің коммуникативті бағыттылығы.</li> </ul>
--	--	--	--	--

### БВ01606 «Тарих» білім беру бағдарламасына кіретін модульдер тізімі

Модуль атауы	Пәндер атау	Блок	Семестр	Пән бойынша кредиттер мөлшері	Бақылау формасы	Модуль бойынша барлық кредиттар
<b>М.1 Қазақстандағы қазіргі тарих және қазіргі саяси үдеріс</b>	Қазақстанның қазіргі заман тарихы	ЖББП\МК	1	5	Мем. емтихан	5
<b>М.2 Билигвистикалық дайындық негіздері және шет тілі</b>	Қазақ (орыс) тілі	ЖББП\МК	1,2	5,5 5,5	Емтихан	10
	Шетел тілі	ЖББП\МК	1,2	5,5 5,5	Емтихан	10
<b>М.3 Функционалдық сауаттылық</b>	Ақпараттық - коммуникациялық технологиялар (ағылшын тілінде)	ЖББП\МК	2	5	Емтихан	5
<b>М.4 Әлеуметтік-саяси білім модулі</b>	Әлеуметтану	ЖББП\МК	1	2	Емтихан	13
	Мәдениеттану	ЖББП\МК	1	2	Емтихан	
	Саясаттану	ЖББП\МК	2	2	Емтихан	
	Психология	ЖББП\МК	2	2	Емтихан	
	Философия	ЖББП\МК	3	5	Емтихан	
<b>М.5 Дене шынықтыру</b>	Дене шынықтыру	ОҚТ	1-4	8	Сынақ	8
<b>М.6 Экономикалық-құқықтық</b>	Нарықтық экономика және кәсіпкерлік негіздері	ЖББП\МК	2	3	Емтихан	5

<b>білім модулі</b>	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет және құқық негіздері			2	Емтихан	
<b>М.7 Жас ерекшеліктері дамуының психологиялық аспектілері</b>	Психология және адам дамуы	БП\МК	1	4	Емтихан	9
	Жас ерекшелік физиологиясы және мектеп гигиенасы	БП\МК	2	3	Емтихан	
	Психологиялық - педагогикалық іс - тәжірибе	БП\МК	4	2	Сынақ	
<b>М.8 Кәсіби қызметтің педагогикалық негіздері</b>	Педагогика	БП\МК	1	5	Емтихан	16
	Оқу (танысу) іс - тәжірибе	БП\МК	2	2	Сынақ	
	Тәрбие жұмысының теориясы мен әдістемесі	БП\МК	3	3	Емтихан	
	Оқу - тәрбие педагогикалық іс - тәжірибе	БП\МК	5	6	Сынақ	
<b>№9 Білім беру саласының негіздері</b>	Білім берудегі менеджмент	БП\МК	3	3	Емтихан	6
	Инклюзивті білім беру	БП\МК	4	3	Емтихан	
<b>М.10 Кәсіби тілдер</b>	Кәсіби қазақ ( орыс ) тілі	БП\МК	5	3	Емтихан	6
	Кәсіби бағытталған шетел тілі	БП\МК	6	3	Емтихан	
<b>М.11 Тарихтағы ежелгі кезең</b>	Ежелгі дүние тарихы\Ежелгі Шығыс тарихы	БП\ТК	3	6	Емтихан	19
	Ежелгі Қазақстан тарихы\Әлемдік тарихтағы ежелгі өркениеттер	БП\ТК	3	6	Емтихан	
	Археология\Қазақстан археологиясы	БП\ТК	3	5	Емтихан	
	Оқу (археологиялық) іс - тәжірибе	БП\МК	4	2	Сынақ	
<b>М.12 Ортағасырлар тарихы</b>	Ортағасырдағы Қазақстан тарихы \ Қазақ хандығының тарихы	БП\ТК	4	5	Емтихан	15
	Ортағасырлар тарихы\Орта ғасырдағы Еуропа тарихы	БП\ТК	4	5	Емтихан	
	Дүниежүзі контекстіндегі көшпенділер тарихы/ Қазақтардың көшпенді өркениеті	БП\ТК	7	5	Емтихан	

<b>М.13 Ғылым әдістемесі және арнайы тарихи пәндер</b>	Қосалқы тарихи пәндер/Тарихи география	БП\ТК	4	5	Емтихан	17
	Мұражайтану және мұрағаттану негіздері/ Әлем мұражайларының тарихы	БП\ТК	4	5	Емтихан	
	Ғылыми зерттеу негіздері/Ғылымның тарихы мен әдіснамасы	БП\ТК	5	5	Емтихан	
	Оқу (мұражайлық) іс - тәжірибе	БП\МК	4	1	Сынақ	
	Оқу (мұрағаттық) іс - тәжірибе	БП\МК	6	1	Сынақ	
<b>М.14 Жаңа заман тарихы</b>	Батыс және Шығыс елдерінің жаңа заман тарихы\Жаңа кезеңдегі Азия және Африка елдерінің тарихы	БП\ТК	5	5	Емтихан	10
	Қазақстанның жаңа заман тарихы\ Қазақстанның жаңа заман тарихындағы өзекті мәселелері	БП\ТК	5	5	Емтихан	
<b>М. 15 Тарихтың қазіргі кезеңі</b>	Батыс және Шығыс елдерінің қазіргі заман тарихы\ Азия және Африка елдерінің қазіргі заман тарихы	БП\ТК	6	4	Емтихан	14
	Қазақстанның қазіргі заман тарихы\ Қазақстанның қазіргі заман тарихының өзекті мәселелері	БП\ТК	6	5	Емтихан	
	Әлемдік қауымдастықтағы Қазақстан Республикасы /Тәуелсіз Қазақстанның тарихы	БП\ТК	7	5	Емтихан	
<b>М.16 Тарих ғылымының өзекті мәселелері</b>	Қазақстан тарихының тарихнамасы мен деректануы/Деректану және тарихнама	БП\ТК	7	5	Емтихан	18
	Отан тарихының өзекті мәселелері/Әлем тарихының өзекті мәселелері	КП\ТК	8	4	Емтихан	
	Семей Ертіс өңірінің әлеуметтік-экономикалық даму тарихы/ Шығыс Қазақстан өңіріндегі этнодемографиялық өзгерістерді зерттеудің әдістемелік қырлары (1920-1959 жж.)	КП\ТК	8	4	Емтихан	
	Қазақ диаспорасының тарихи тағдыры/ Түркі халықтарының тарихы	КП\ТК	7	5	Емтихан	
<b>М.17 Тарихи білім беруді жаңартудағы заманауи үрдістер</b>	Тарихты оқыту әдістемесі	КП\МК	5	5	Емтихан	32
	Тарихты оқытудағы инновациялық технологиялар	КП\МК	6	5	Емтихан	
	Тарихты оқытудағы критериалды бағалау және технологиялар/Тарихты оқытудағы ІТ	КП\ТК	6	6	Емтихан	



	Орта білім беру жүйесіндегі заманауи тарих курсы/ Тарихи білім берудің заманауи моделі	КП\ТК	6	6	Емтихан	
	Өндірістік (педагогикалық) іс - тәжірибе	КП\МК	8	10	Сынақ	
<b>М.18 Қазақстан мәдениетінің тарихы</b>	Қазақстандағы кеңестік мәдениетінің модернизациясы (20-80 жж. XXғ.)/ Қазақстанның кеңестік модернизациясы	КП\ТК	7	5	Емтихан	10
	Қазақ халқының рухани мәдениетінің тарихы/ Қазақ халқының материалдық мәдениетінің тарихы	КП\ТК	7	5	Емтихан	
<b>М.19 Қорытынды Аттестаттау</b>	Диплом жұмысын жазу және қорғау немесе мамандық бойынша комплекстік мемлекеттік емтихан тапсыру	ОҚТ	8	12	ҚА	12
	<b>Жалпы жиныны:</b>			<b>240</b>		<b>240</b>